

RP 97/2021 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om temporärt kostnadsstöd för företag ändras.

Enligt propositionen ska temporärt kostnadsstöd för företag under de förutsättningar som föreskrivs i lag fortsatt kunna beviljas företag som är verksamma i Finland i syfte att underlätta allmänna svårigheter i affärsverksamheten till följd av covid-19-pandemin. Statskontoret ska fortsättningsvis vara den myndighet som beviljar kostnadsstödet. Syftet med lagen är att stödja kontinuiteten i företagets verksamhet i den svåra situation som uppstått till följd av covid-19-pandemin samt att minska antalet företag som går i konkurs genom att ge företagen mer tid att anpassa sin verksamhet och sina kostnader i och med att den kris som orsakats av covid-19-pandemin har dragit ut på tiden och smittspridningen åter har tagit fart.

Genom den föreslagna lagen preciseras de bestämmelser som gäller kriterierna för beviljandet och riktandet av kostnadsstödet, godtagbara kostnader som stöd kan beviljas för, stödperioden samt jämförelseperioden för omsättningen. Ansökningsperioden för kostnadsstöd enligt lagen inleds i augusti och upphör den 30 september 2021.

Dessutom föreslås det att medelstora och stora företag ska få ersättning för att de har varit tvungna att stänga sina utrymmen med stöd av lag eller på grund av bestämmelser som meddelats av en myndighet.

Propositionen hänför sig till den tredje tilläggsbudgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	6
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	6
2.1 Covid-19-pandemins inverkan på företagsverksamheten och sysselsättningen.....	6
2.2 Finnveras, närings-, trafik- och miljöcentralernas och Business Finlands stödformer	6
2.2.1 Finnveras borgen.....	6
2.2.2 Närings-, trafik- och miljöcentralernas och Business Finlands stödformer	7
2.3 Kostnadsstöd.....	8
2.4 Finlands Industriinvestering Ab:s finansieringsprogram	9
2.5 Arbetsmarknadsorganisationernas sysselsättningspaket den 18 mars 2020.....	9
2.6 Temporär sänkning av arbetspensionsavgifterna	9
2.7 Lagen om temporär ändring av 2 kap. 3 § i konkurslagen.....	10
2.8 Lagen om temporär ändring av utsökningsbalken	10
2.9 Särskilt stöd till förplägnadsbranschen	10
2.10 Stöd till ensamföretagare.....	11
2.11 Bedömning av nuläget.....	11
3 Målsättning	11
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	12
4.1 De viktigaste förslagen.....	12
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	13
4.2.1 Konsekvenser för företagen och sysselsättningen.....	13
4.2.2 Konsekvenser för statsfinanserna.....	13
4.2.3 Konsekvenser för myndigheterna	14
5 Remissvar	14
6 Specialmotivering.....	15
7 Bestämmelser på lägre nivå än lag	19
8 Ikraftträdande.....	19
9 Förhållande till andra propositioner.....	19
9.1 Samband med andra propositioner.....	19
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	19
LAGFÖRSLAG	23
Lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag.....	23
BILAGA	28
PARALLELLTEXT	28
Lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag.....	28

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Den första ansökningsomgången för kostnadsstöd var öppen för ansökningar till och med den 31 augusti 2020 och den andra ansökningsomgången till och med den 26 februari 2021. Den tredje ansökningsomgången pågår 27 april–23 juni 2021. Vid förhandlingar i januari 2021 enades regeringen om riktlinjen att företag för tredje gången bör ges möjlighet att ansöka om kostnadsstöd oberoende av verksamhetsområde, eftersom den situation som covid-19-pandemin gett upphov till fortfarande är svår för flera verksamhetsområden våren 2021. Vid sitt allmänna sammanträde måndagen den 1 mars 2021 beslutade statsrådet att undantagsförhållanden enligt 3 § 5 punkten i beredskapslagen (1552/2011) råder i landet. Undantagsförhållandena upphörde den 27 april 2021. Undantagsförhållanden och stängning av utrymmen försvårade företagens ekonomiska situation våren 2021, och dessa svårigheter fortsätter delvis.

Omedelbart efter konstaterandet av att undantagsförhållanden råder lämnade statsrådet med stöd av 23 § i grundlagen en regeringsproposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (RP 22/2021 rd). I propositionen föreslogs det att restauranger och andra företag inom förplägnadsbranschen temporärt skulle hållas stängda för kunder i tre veckor. Lagen trädde i kraft den 8 mars 2021 och avsågs gälla till och med den 28 mars 2021. Giltighetstiden förlängdes till och med den 18 april 2021. Enligt vad som konstaterades i regeringens proposition beredde statsrådet separat uttryckliga bestämmelser med stöd av vilka en skälig kompensation för de förluster som stängningen orsakar kan beviljas de företag inom förplägnadsbranschen som blir tvungna att stänga sina rörelser på grund av lagförslaget. På samma sätt ska, på det sätt som riksdagen förutsätter, en skälig kompensation beviljas näringsidkare som i enlighet med 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) blir tvungna att stänga sina kundutrymmen. I enlighet med vad som konstateras i RP 22/2021 rd är avsikten att kompensationsmodellen ska genomföras i form av ett kostnadsstöd eller på något annat ändamålsenligt sätt och beredas som en del av den lagstiftning som gäller kostnadsstöd till företag.

I riksdagens svar (RSv 3/2021 rd) på regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (RP 245/2021 rd) förutsatte riksdagen att statsrådet snabbt bereder bestämmelser om att ekonomiska förluster till följd av stängning av kundutrymmen enligt 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar ersätts näringsidkarna genom ett allmänt kostnadsstöd eller som en särskild ersättning, om man har varit tvungen att förlänga en stängning som pågått i 14 dygn. Riksdagen har också krävt skälig kompensation för konsekvenserna av begränsningarna efter stängningen för dessa företags affärsverksamhet, och detta föreslås bli genomfört under den fjärde perioden av kostnadsstödet.

Arbets- och näringsministeriet beredde en stödmodell för skälig kompensation till sådana företag som ovannämnda stängningsåtgärder gäller. I fråga om ersättning för stängning till små företag föredrogs en regeringsproposition om ändring av lagen om kostnadsstöd i statsrådet den 18 mars 2021, och lagändringen trädde i kraft den 12 april 2021. Dessutom trädde i kraft den 1 juni 2021 en ändring av lagen om kostnadsstöd i fråga om en evenemangsgaranti (435/2021).

Eftersom kostnadsstödet är ett stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet av offentliga medel ska EU:s regler om statligt stöd tillämpas på det. Kostnadsstödet är ett temporärt statligt stöd som beviljas företag för att underlätta allmänna svårigheter i affärsverksamhet till följd av covid-19-pandemin och som Europeiska kommissionen genom sitt beslut av den 24 april 2020 har

RP 97/2021 rd

godkänt som förenligt med den inre marknaden (kommissionens beslut SA.56995 (2020/N)). Kommissionens beslut grundar sig på artikel 107.3 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) samt på avsnitt 3.1 i den tillfälliga ramen för statliga stödåtgärder (kommissionens meddelande 2020/C 91 I/01 med ändringar). Europeiska kommissionen förlängde genom ett meddelande den 28 januari 2021 (C(2021)564 final) giltighetstiden för de tillfälliga flexibla reglerna om statligt stöd som införts på grund av covid-19-pandemin till och med den 31 december 2021. Den 15 februari 2021 lämnade Finland till Europeiska kommissionen en anmälan om att giltighetstiden för det nationella ramstödprogrammet förlängs och att stödets maximibelopp höjs. Kommissionens beslut om detta kom den 11 mars 2021.

Dessutom anmälde Finland till Europeiska kommissionen den 25 maj 2021 en andra stödordning som gör det möjligt att bevilja stora och medelstora företag ersättning för stängning samt att bevilja kostnadsstöd till företag vars stödkvot på 1,8 miljoner euro enligt den ursprungliga stödordningen är fylld. Stödordningen grundar sig på avsnitt 3.12 i den tillfälliga ramen för statligt stöd. Stödets maximibelopp är 10 miljoner euro. Ett villkor för stödet är att företagets omsättning har minskat med minst 30 procent jämfört med motsvarande tidpunkt 2019. Stöd kan beviljas för fasta kostnader som företaget inte kan täcka med försäljningsbidrag (kostnader som varierar med omsättningen). Förluster enligt företagets resultaträkningar under perioden för stödberättigande betraktas som icke täckta fasta kostnader. Av dessa kostnader kan högst 70 procent ersättas med hjälp av stödet.

Kommissionens godkännande av stödordningen måste fås innan lagen träder i kraft. Godkännandet väntas under riksdagsbehandlingen, men vid behov kan lagen sättas i kraft genom förordning av statsrådet. Kostnadsstödet är avsett för företag vars omsättning har minskat betydligt på grund av covid-19-pandemin och som har sådana lönekostnader och andra kostnader som hänför sig till stödperioden och som är svåra att anpassa. Enligt regeringens riktlinjer ska stödbehovet och stödbeloppet bedömas utifrån den omsättningsförlust som pandemin och bekämpningen av den har medfört.

Kostnadsstöd söks elektroniskt hos Statskontoret. Det kan sökas även om företaget redan har fått andra direkta stöd avsedda att lindra konsekvenserna av covid-19-pandemin. Maximibeloppet av kostnadsstödet är en miljon (1 000 000) euro per företag för stödperioden, dock med beaktande av att den övre gränsen för de sammanlagda stöd som kan beviljas ett företag med stöd av det ramstödprogram som Europeiska kommissionen godkänt (SA.56995 (2020/N)) inte överskrids. Enligt ramprogrammet ska vid beräkningen av den övre gränsen per företag beaktas allt stöd som ett enskilt företag och företag inom samma koncern har fått och som har beviljats med stöd av det ovannämnda beslutet av Europeiska kommissionen. På samma sätt som vid de tidigare ansökningsomgångarna innefattar definitionen av företag även stiftelser och föreningar som bedriver affärsverksamhet, och därmed omfattas också de av kostnadsstödet. Kostnadsstöd beviljas inte företag, med undantag för små företag, som den 31 december 2019 har varit sådana företag i ekonomiska svårigheter som avses i EU:s regler för statligt stöd, som har försummat sina skatteförpliktelser eller som har försatts i konkurs.

Kostnadsstöd har på ansökan kunnat beviljas också företag som är verksamma på Åland. Enligt 18 § 22 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om näringsverksamhet och stöd som hänför sig till sådan verksamhet. När lagen om kostnadsstöd stiftades rådde i hela riket, inklusive på Åland, undantagsförhållanden enligt vad statsrådet och republikens president i samverkan hade konstaterat den 16 mars 2020. Undantagsförhållanden gällde återigen våren 2021. Dessutom är konsekvenserna av covid-19-pandemin allvarliga för företagsverksamheten i alla regioner. I propositionen föreslås det att kostnadsstödet även i fortsättningen ska tillämpas på företag som är verksamma på Åland.

Aalto-universitetet har undersökt covid-19-stödets effekter på kort sikt (på finska): <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163026>. Här har effekterna uppskattats utifrån att objektet över huvud taget får något stöd (kostnadsstöd, Business Finland-stöd, närings-, trafik- och miljöcentralernas covid-19-stöd och utvecklings- och förvaltningscentrens restaurangstöd), inte enligt stödinstrument. I studien söks för varje företag som fått stöd ett så likartat kontrollföretag som möjligt som inte har fått stöd (kontrafaktiskt scenario). De långsiktiga effekterna och bedömningen enligt stödinstrument sker senare inom ramen för en omfattande projekthelhet vid arbets- och näringsministeriet (2023).

Undersökningen gav relativt starka indikationer på att stöden har minskat sannolikheten för permitteringar av personal i företagen. En sådan effekt syns i alla analyser, särskilt för dem som fått stöd i början av krisen och för alla stödinstrument. Konsekvensens storleksklass är en minskning av permitteringar med ca 0,5 procentenheter på ett stöd på 10 000 euro. Effekten är negativ, det vill säga sannolikheten för permittering minskar.

Vid arbets- och näringsministeriet har ett omfattande projekt där man kommer att bedöma räntestödets konsekvenser för företagen och ekonomin inlett. Målet är att utreda de kort- och långsiktiga konsekvenserna av stöden och att producera information för politiska beslutsfattare inför framtida kriser. Dessutom granskas hur stödmedlen använts. Den stegvisa utvärderingen infaller åren 2020–2023. Det är fråga om en stegvis och långsiktig utvärdering som genomförs av flera aktörer. Vid genomförandet av delprojekten används konkurrensutsättning och oberoende sakkunnigorganisationer.

Utifrån Statskontorets rapporter <https://www.valtiokonttori.fi/sv/tjanst/kostnadsstod-till-foretag-2/> har det kunnat konstateras att alla potentiella stödmottagare inte har ansökt om kostnadsstöd. Andelen godkända ansökningar har ökat och var 27 procent under den första ansökningsomgången, 39 procent under den andra ansökningsomgången och 77 procent under den tredje ansökningsomgången (den 19 maj 2021). Den största orsaken till att ansökningar avslogs under den första ansökningsomgången var den nedre gränsen på 2 000 euro, under den andra och den tredje ansökningsomgången att sökandens omsättning hade sjunkit med mindre än 30 procent.

Med beaktande av erfarenheterna från de tidigare ansökningsomgångarna för kostnadsstöd har man vid beredningen av denna proposition följt de allmänna principer som var tillgängliga också vid beredningen av lagen om kostnadsstöd och lagarna om ändring av lagen om kostnadsstöd (963/2020 och 280/2021).

Det statliga stödet får inte snedvrیدا företagens beteende (Vihriäläs arbetsgrupp, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162224>), så stödet ska inte basera sig på företagets försäljning efter att företaget fått kännedom om möjligheten till stöd. En upprepad förlängning av kostnadsstödet innebär således en risk för att företagen med fog kan förvänta sig att stödet förlängs till att omfatta även kommande månader. Med beaktande av pandemins utveckling och de svårigheter som den fortsatt medför för företagen våren 2021 har en fjärde period av kostnadsstöd dock ansetts vara ett motiverat sätt att hjälpa företagen att klara av pandemitiden.

Utbetalning av stöd enbart till företag som redan är verksamma bromsar upp ekonomins anpassning till den nya situationen (HGSE:s promemoria om företagsstöd, <https://www.helsingigse.fi/covid19-report-fi/yritystuet-tyokaluna-koronakriisissa/>). Stödet bör riktas så att det inte upprätthåller en näringsstruktur som inte längre är lämplig för tiden efter den kris som covid-19-pandemin gett upphov till. Incitamentet bör därför riktas så att företagens resurser används på ett sätt som är livskraftigt i nuläget och i framtiden. Kostnadsstödet riktas till de företag vars omsättning har minskat på grund av covid-19-pandemin. Om minskningen av omsättningen blir bestående efter att pandemin har upphört, kan stödet dock delvis upprätthålla en näringsstruktur

som inte är lönsam efter pandemin. Syftet med kostnadsstödet är dock att förhindra att lönsamma företag läggs ned till följd av svårigheter orsakade av pandemin och kostnader som är svåra att anpassa, och man har strävat efter att utforma stödet så att det så väl som möjligt möjliggör detta. Genom att i den tredje ansökningsomgången utvidga och precisera definitionen av kostnader som stöd kan beviljas för och på så sätt rikta stödet till företag som fortfarande är verksamma och de kostnader som är svåra att anpassa strävar man efter att stödja företag i olika situationer att anpassa sin verksamhet också med tanke på framtiden.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med finansministeriet och Statskontoret. På grund av propositionens brådskande natur har det varit nödvändigt att avvika från anvisningarna om hörande i samband med lagberedning. Det har dock ordnats en offentlig remissbehandling av propositionen på webbplatsen utlatande.fi (den 18–21 maj 2021). Det kom in sammanlagt 29 utlåtanden. Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga webbtjänsten på <https://tem.fi/sv/projekt-och-lagberedning> under projektkoden TEM043:00/2021.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Covid-19-pandemins inverkan på företagsverksamheten och sysselsättningen

De restriktioner som införts och de rekommendationer som getts med anledning av covid-19-pandemin och det förändrade konsumentbeteendet till följd av pandemin har haft betydande konsekvenser för företagsverksamheten. Det läge som covid-19-pandemin orsakat har i vissa fall kunnat minska företags omsättning med upp till 50 procent, vilket allvarligt äventyrar företagens betalningsförmåga när pandemisituationen blir utdragen. Företagen ska trots den minskade försäljningen fullgöra sina fortlöpande skyldigheter, såsom sina fasta kostnader, som inbegriper till exempel lokalhyror, avgifter för värme, vatten, sanitet och elektricitet samt personalrelaterade kostnader. Dessa kostnader skiftar inte i proportion till den minskade försäljningen. Den drastiska nedgången i försäljningen till följd av covid-19-pandemin bidrar således till en betydligt ökad risk för att företag går i konkurs.

Våren 2020 ökade antalet arbetslösa arbetssökande snabbt. Genom de stödåtgärder som riktats till företag lyckades man fram till februari 2021 hålla antalet inledda konkurser lägre än under året innan. Ökningen av arbetslösa arbetssökande härrör till största delen från permitteringar. I slutet av februari 2020 var antalet heltidspermitterade arbetslösa arbetssökande 18 800 och i slutet av april så mycket som 163 700. I mitten av maj vände utvecklingen åter nedåt, och i slutet av december var antalet heltidspermitterade arbetslösa arbetssökande under 78 000, vilket enligt arbets- och näringsministeriets registeruppföljning är 258 procent mer än i december 2019.

2.2 Finnveras, närings-, trafik- och miljöcentralernas och Business Finlands stödformer

2.2.1 Finnveras borgen

Företagen ska ha förutsättningar för lönsam affärsverksamhet, men den ekonomiska utvecklingen relaterad till covid-19-pandemin har lett till ett tillfälligt finansieringsunderskott för företagen. Finnvera kan bevilja ett företag borgen för ett lån som en bank beviljat företaget för sådan finansiering som krävs på grund av det konjunkturläge som covid-19-pandemin orsakat. Borgensförbindelsen kan täcka högst 80 procent av bankkreditens kapital. Finnvera har, om situationen så kräver, tagit i bruk en maximal borgen på högst 90 procent för små och medelstora

RP 97/2021 rd

företag med stöd av Europeiska kommissionens tillfälliga ram för statliga stödåtgärder med anledning av covid-19-pandemin och en anmälan till kommissionen.

Finnveras finansiering kräver motprestationer och är förenad med återbetalningsskyldighet. I finansieringen kan ingå kalkylmässigt statligt stöd. Finansieringen riktas till alla branscher med undantag för primärproduktion inom jord- och skogsbruk och grynderentreprenad inom byggverksamhet. Maximibeloppet för Finnveras så kallade påskyndade handläggnings- och beslutsprocess för ansökningar har höjts från 150 000 euro till borgensbeslut för lån under en miljon euro.

Den 23 april 2020 beslutades det att statens andel av kredit- och borgensförlustersättningen till Finnvera för inhemsk finansiering ska höjas från 50 procent till 80 procent med anknytning till konsekvenserna av covid-19-pandemin och risktagningens förmågan i samband med den. Detta gjorde det också möjligt för Finnvera att justera prissättningen av borgen till små och medelstora företag och sänka priserna på sådan. Finnveras fullmakter höjdes från 4,2 miljarder euro till 12 miljarder euro den 1 juni 2020. Tilläggsfinansieringen anvisas huvudsakligen till borgen vars syfte är att underlätta företagens möjligheter att få lån från bankerna i den situation som covid-19-pandemin orsakat. Den 14 september 2020 utlyste Finnvera även möjlighet att ansöka om Finnvera-lån för behov orsakade av covid-19-krisen. Lånet är avsett för situationer där en bank inte beviljar ett solvent företag lån ens mot Finnveras borgen.

År 2020 beviljade Finnvera lån och borgen till ett belopp av cirka 1,6 miljarder euro, vilket är 74 procent mer än föregående år. Beviljandet fördelar sig enligt verksamhetsområde på följande sätt: industri 49 procent, företagstjänster 22 procent, handel och konsumenttjänster 17 procent, turism 11 procent och jordbruksnäringar 1 procent. Efterfrågan var störst i mars–april 2020 och har därefter jämnats ut och närmat sig normalläge.

Under perioden 1 januari–31 april 2021 beviljade Finnvera lån och borgen till ett belopp av sammanlagt 617 miljoner euro.

2.2.2 Närings-, trafik- och miljöcentralernas och Business Finlands stödformer

Våren 2020 kunde företagen ansöka om ekonomiskt stöd av Business Finland och närings-, trafik- och miljöcentralerna för planering och genomförande av utvecklingsåtgärder som förbättrar företagens möjligheter i störningssituationen orsakad av covid-19-pandemin och efter den. Det fanns två typer av stöd: å ena sidan förhandsutredningsfinansiering (högst 10 000 euro) och å andra sidan utvecklingsfinansiering (högst 100 000 euro). Finansieringen var så kallad de minimis-finansiering, vars sammanlagda maximibelopp per företag är 200 000 euro för det innevarande och de två föregående skatteåren. Det stöd som Business Finland beviljade var avsett för företag som inte är enskilda näringsidkare och som sysselsätter 6–250 personer och den finansiering som närings-, trafik- och miljöcentralerna beviljade var avsedd för mindre företag än detta fränsett ensamföretagare. Regeringen fastställde vid sina förhandlingar den 13 maj 2020 att ansökningstiden för dessa så kallade störningsstöd avslutas när en regeringsproposition om kostnadsstöd lämnas. Efter att tidsfristen för ansökningar har löpt ut finansierar Business Finland och närings-, trafik- och miljöcentralerna företagen med sina vanliga finansieringsinstrument.

Till närings-, trafik- och miljöcentralerna inkom 31 mars–8 juni 2020 sammanlagt 33 112 ansökningar om understöd med anledning av covid-19-pandemin, där det ansöktes om understöd till ett belopp av sammanlagt cirka 1 miljard euro. Närings-, trafik- och miljöcentralerna beviljade sammanlagt 22 530 små företag 335,5 miljoner euro i coronaunderstöd. Andelen beslut om avslag eller där ärendet lämnats utan prövning är 29 procent. Alla inkomna ansökningar om

coronaunderstöd hade behandlats vid närings-, trafik- och miljöcentralerna före utgången av 2020. Av den bevilningsfullmakt på 400 miljoner euro som närings-, trafik- och miljöcentralerna hade tillgång till för coronaunderstöd blev således 64,5 miljoner euro oanvända. I den sjunde tilläggsbudgeten för 2020 minskades bevilningsfullmakten med 60 miljoner euro. Den 17 februari 2021 hade 281,8 miljoner euro av det beviljade understödet betalats ut till företag.

Business Finland tog emot 29 023 finansieringsansökningar (inklusive lån) 20 mars 2020–9 juni 2020. Annullerade ansökningar ingår inte i antalet. I finansieringsansökningarna ansöktes det om totalt 1,664 miljarder euro i stöd. Före den 8 februari 2021 hade 99 procent av ansökningarna, det vill säga över 20 084 ansökningar, behandlats och det godkända finansieringsbeloppet var 1 055 miljoner euro. Andelen ansökningar som fått avslag av de behandlade ansökningarna är 36 procent. Till projekten har det betalats ut cirka 769 miljoner euro.

2.3 Kostnadsstöd

Enligt lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (508/2020, nedan *lagen om kostnadsstöd*) kan företag som är verksamma i Finland beviljas temporärt statligt stöd för att underlätta allmänna svårigheter i affärsverksamheten till följd av covid-19-pandemin. Statskontoret fattade stödbesluten huvudsakligen utifrån företagets ansökningar och Skatteförvaltningens uppgifter om företagets affärsekonomiska ställning. I förordningen om temporärt kostnadsstöd för företag (509/2020, ändrad genom förordningarna 552/2020, 1028/2020 och 339/2021, nedan *förordningen om kostnadsstöd*) anges de verksamhetsområden som är berättigade till stöd. För kostnadsstödet anvisades 300 miljoner euro i den fjärde tilläggsbudgeten. På grund av att efterfrågan på stöd var mindre än beräknat minskades anslaget med sammanlagt 30 miljoner i den femte tilläggsbudgetpropositionen. Ansökningstiden för den första ansökningsomgången var 7 juli–31 augusti 2020.

Under den första ansökningsomgången beviljade Statskontoret 3 472 företag sammanlagt cirka 123 miljoner euro i stöd. Det kom in ansökningar från 12 852 företag, vilket var betydligt färre än den uppskattning som gjordes vid beredningen av lagen. Av de företag som ansökt om stöd fick 27 procent ett positivt beslut. För små företag var andelen avslag störst, cirka 79 procent. Den vanligaste orsaken till avslag var att det beräknade stödbeloppet understeg 2 000 euro.

Ändringarna i lagen om kostnadsstöd (963/2020) trädde i kraft den 15 december 2020 och ändringarna i förordningen om kostnadsstöd (1028/2020) trädde i kraft den 18 december 2020. Enligt den nya lagen är stödperioden för kostnadsstödet 1 juni–31 oktober 2020. Stödet påverkas av företagets oflexibla kostnader och lönekostnader under stödperioden. Andra ansökningsomgången pågick 21 december 2020–26 februari 2021. Antalet sökande företag var 18 416 och det utbetalda stödbeloppet 184 miljoner euro. Av dem som ansökt om stöd fick 39 procent ett positivt beslut. Andelen företag som ansökt om stöd har varit störst inom turism- och restaurangbranscherna samt inom kultur- och underhållningsverksamhet (cirka 15 procent eller mer av företagen har ansökt om stöd). Största delen av stödet har betalats ut till små och medelstora företag, ett belopp på cirka 76 miljoner euro till företag med färre än tio anställda och 70 miljoner euro till företag med 10–49 anställda.

Den tredje ansökningsomgången för kostnadsstöd inleddes den 27 april 2021. Fram till den 31 maj 2021 hade 15 148 företag ansökt om stöd, varvid 120 miljoner euro hade betalats ut. Av de företag som ansökt om stöd hade 68 procent fått ett positivt beslut. En viktig orsak till ökningen av godkännandeprocenten var slopandet av den nedre stödgränsen och höjningen av de små stöden till 2 000 euro.

2.4 Finlands Industriinvestering Ab:s finansieringsprogram

Statens kapitalplaceringsbolag Finlands Industriinvestering Ab tog under 2020 i bruk två nya investeringsprogram som syftade till att svara på de utmaningar som covid-19-pandemin medför på kapitalplaceringsmarknaden. Stabilitetsfinansieringen betjänar medelstora företag som på grund av covid-19-pandemin har råkat i akuta och tillfälliga svårigheter. Venture Bridge-finansieringen riktas till teknikföretag som söker internationell tillväxt. Finlands Industriinvestering Ab gör investeringar på marknadsvillkor, och finansieringen är inte förenad med stöd.

Inom ramen för ett stabilitetsprogram som inleddes i april gör statens kapitalinvesteringsbolag Finlands Industriinvestering Ab investeringar i sådana medelstora företag som på grund av covid-19-pandemin plötsligt drabbats av tillfälliga svårigheter och som har förutsättningar att klara av sina ekonomiska problem med hjälp av tilläggsfinansiering. Finlands Industriinvestering Ab beviljar i första hand finansiering till företag som har en betydande sysselsättande verksamhet och omsättning i Finland. Finlands Industriinvestering Ab:s investeringar är i storleksklassen 1–10 miljoner euro. Genom finansieringen av stabilitetsprogrammet stärks företagets finansiella ställning och den kan bestå av konverteringslån eller aktieplaceringar. Stabilitetsprogrammet omfattar sammanlagt 150 miljoner euro och kan vid behov utökas med hjälp av ett tillägg som anvisats av Finlands Industriinvestering Ab. År 2020 fattades det 12 investeringsbeslut till ett värde av totalt 56,1 miljoner euro. Inom ramen för programmet är det möjligt att finansiera cirka 25–50 företag beroende på efterfrågan på finansiering, investeringsdugligheten och finansieringens och programmets slutliga storlek.

Venture Bridge-finansieringen riktas till teknikföretag som söker internationell tillväxt och som inom den närmaste framtiden står inför följande, större investeringsomgång. Venture Bridge-finansieringen ger under covid-19-pandemin tillväxtföretagen mer tid och resurser för större finansieringsomgångar. Investeringarna görs tillsammans med och på samma villkor som för professionella venture capital-investerare och genomförs i form av konverteringslån. I slutet av december fattades inom ramen för Venture Bridge-programmet, som inleddes i juni 2020, investeringsbeslut för sammanlagt 14 miljoner euro i fråga om 15 företag.

2.5 Arbetsmarknadsorganisationernas sysselsättningspaket den 18 mars 2020

Det sysselsättningspaket som arbetsmarknadsorganisationerna kom överens om den 18 mars 2020 har gjort det lättare att anpassa arbetskraften till covid-19-pandemiläget. Genom de lagändringar som gjorts utifrån avtalet påskyndades permitteringen av arbetstagare genom att även den förhandlingstid enligt lagen om samarbete inom företag som tillämpas i samband med permitteringar förkortades till 5 dagar, vilket minskade företagets arbetskraftskostnader för tiden för genomförandet av permitteringen. I och med ändringarna var tiden fram till permittering i ett företag som hör till tillämpningsområdet för lagen om samarbete inom företag minst 15 dagar, bestående av förhandlingsframställning, samarbetsförhandlingar och meddelande om permittering med fem dagar för varje fas. För denna period på 15 dagar hade arbetsgivaren skyldighet att betala lön. Samtidigt tilläts permittering av visstidsanställda på samma grunder som permittering av tillsvidareanställda. Giltighetstiden för de temporära lagarna upphörde vid utgången av 2020.

2.6 Temporär sänkning av arbetspensionsavgifterna

Med stöd av arbetsmarknadsorganisationernas avtal, som behandlas ovan i avsnitt 2.5, sänktes arbetsgivarens arbetspensionsavgifter temporärt med 2,6 procentenheter 2020. Ändringen upphörde att gälla vid utgången av 2020.

2.7 Lagen om temporär ändring av 2 kap. 3 § i konkurslagen

Lagändringen skärpte temporärt förutsättningarna för att på ansökan av borgenären försätta en gäldenär i konkurs. Ändringen bidrog till att förbättra företagens möjligheter att klara av den situation som orsakats av covid-19-pandemin. En gäldenär antogs inte vara insolvent på den grunden att gäldenären har underlåtit att betala en klar och förfallen fordran inom en vecka efter att ha fått borgenärens uppmaning att betala fordran. Ett företag kunde inte försättas i konkurs om företagets svårigheter att uppfylla sina förpliktelser hade uppstått nyligen och således sannolikt berodde på covid-19-pandemin. Likaså blev det i dessa situationer omöjligt att använda betalningsuppmaning med konkurshot vid indrivning. Lagen trädde i kraft den 1 maj 2020 och gällde till och med den 31 januari 2021. Genast efter detta trädde den 1 februari 2021 en ny temporär lag i kraft, enligt vilken underlåtenhet att iaktta en betalningsuppmaning med hot om konkurs utgör presumtion om insolvens först om gäldenären inte inom 30 dagar från delgivningen av betalningsuppmaningen betalat borgenärens klara och förfallna fordran. Under normala förhållanden uppstår presumtionen efter en vecka. Den temporära lagen gäller till och med den 30 september 2021.

2.8 Lagen om temporär ändring av utsökningsbalken

Genom en ändring av lagen ersattes temporärt de bestämmelser i utsökningsbalken (705/2007) som reglerar förutsättningarna för lindring och begränsning av utsökningsförfarandet eller uppskov med verkställigheten för att de ekonomiska svårigheter som covid-19-pandemin medför bättre ska kunna beaktas i utsökningsförfarandet. Kravet på skyndsamt förfarande vid utsökning ändrades så att de lindringar och begränsningar samt eventuella uppskov med verkställigheten som beviljas med stöd av andra bestämmelser beaktas i bestämmelsen om skyndsamt förfarande. Tillfällig oförmåga att uppfylla förpliktelserna under covid-19-pandemin får inte heller omedelbart leda till en anteckning om betalningsstörning. Lagen sänker således tröskeln för tillämpning av lättnader och begränsningar i utsökningsbalken. Utmätningssmannen ska i varje enskilt fall bedöma möjligheten att ändra eller begränsa de tilläggstider och lättnader som beviljats med stöd av denna lag, om omständigheterna så kräver. En temporär lag trädde i kraft den 1 maj 2020 och gällde till och med den 31 oktober 2020, varefter bestämmelsernas giltighetstid förlängdes genom en ny temporär lag till och med den 30 april 2021. Vid justitieministeriet bereds för närvarande en förlängning av bestämmelsernas giltighetstid till utgången av 2021.

2.9 Särskilt stöd till förplägnadsbranschen

Förplägnadsverksamhet begränsades kraftigt genom en temporär ändring (153/2020) av lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet 4 april–31 maj 2020. I samband med att lagen godkändes förutsatte riksdagen att begränsningarna kompenseras på ett skäligt sätt och att konsekvenserna av begränsningsskyldigheten lindras i övrigt. Med stöd av lagen om stöd för återanställning och gottgörelse för verksamhetsbegränsningar till förplägnadsföretag (403/2020) hade cirka 132 miljoner euro betalats ut till företagen fram till den 17 februari 2021. Gottgörelse för begränsningarna betalades till cirka 6 300 företag i form av en massutbetalning till ett belopp av sammanlagt cirka 73,3 miljoner euro. Företag som inte omfattades av massutbetalningarna hade möjlighet att ansöka om gottgörelse före utgången av augusti 2020. Dessutom har företagen kunnat ansöka om stöd för återsysselsättning. Den ansökningstiden upphörde vid utgången av oktober 2020. Sådan gottgörelse som baserar sig på ansökan hade fram till den 17 februari 2021 betalats ut till ett belopp av 25,2 miljoner euro och stöd för återsysselsättning till ett belopp av 33,2 miljoner euro. Genom en lagändring som trädde i kraft vid ingången av 2021 förenklades redovisningskraven för små företag som fått gottgörelse.

2.10 Stöd till ensamföretagare

Ensamföretagare beviljades av kommunerna ett understöd på 2 000 euro för att klara av den situation som orsakats av covid-19-pandemin. Ansökningstiden var 9 april–30 september 2020. Alla 310 kommuner i Finland (inkl. Åland) beviljade stöd. Arbets- och näringsministeriet ersatte kommunerna för stöd som beviljats ensamföretagare. En ensamföretagare kunde använda engångsunderstödet på 2 000 euro för kalkylerade kostnader som föranletts av företagsverksamhet, såsom kostnader för lokaler och utrustning som skaffats för företagsverksamhet samt bokföringsutgifter och andra kontorsutgifter. Villkoret för att få stöd var att ensamföretagarens ekonomi och omsättning har försämrats efter den 16 mars 2020 på grund av covid-19-pandemin (försäljningsintäkterna/fordringarna har minskat minst 30 procent) och att ensamföretagaren ansågs ha förutsättningar för lönsam affärsverksamhet. Företagare kunde samtidigt ansöka om utvidgat utkomstskydd för arbetslösa. Stödet var statligt stöd av mindre betydelse enligt de minimis-förordningen (Europeiska kommissionens förordning 1407/2013).

Över 47 000 ensamföretagare beviljades stöd till ett värde av cirka 94,3 miljoner euro, vilket är 37,8 procent av det reserverade stödbeloppet på 250 miljoner euro (siffrorna är beräknade enligt de faktiska siffrorna för 310 kommuner och representerar 99,9 procent av det understöd som stod till förfogande). Stödet räckte till för alla ensamföretagare som uppfyllde kriterierna för beviljande. I februari 2021 rapporterade kommunerna om de stöd till ensamföretagare som de beviljat, avslag på ansökningar och uppgifter om genomförandet av stödet. Det har ansetts behövligt att fortsätta stödet till ensamföretagare och beredningen av stödet har integrerats i beredningen av det tredje kostnadsstödet.

2.11 Bedömning av nuläget

I fråga om maj 2021 kan det konstateras att eftersom covid-19-pandemin och de ekonomiska svårigheter den orsakat har dragit ut på tiden, finns det fortfarande ett behov av allmänt och temporärt stöd såsom kostnadsstödet, som är avsett för ersättning av kostnader som företagen har svårt att anpassa. Stödformen är en del av samhällets övriga åtgärder, men ingen av de andra stödformerna möjliggör motsvarande riktande av stödet till de verksamhetsområden och företag som lider mest av covid-19-pandemin.

När den kris som covid-19-pandemin orsakat har dragit ut på tiden, har det konstaterats att de ovannämnda stöden inte i tillräcklig utsträckning riktar sig till de företag som allra värst har drabbats av krisen och därmed också till de verksamhetsområden som drabbats av krisen. När det gäller Business Finlands och närings-, trafik- och miljöcentralernas coronastöd har det visat sig vara problematiskt att stöden inte i tillräcklig utsträckning kan riktas till företagens fasta kostnader, eftersom stöden till sin natur är utvecklingsstöd och i första hand är avsedda för utvecklingskostnader. Även om vissa positiva signaler har fåtts om den ekonomiska utvecklingen (i april 114 600 färre arbetslösa arbetssökande än ett år tidigare (arbets- och näringsministeriets pressmeddelande den 25 maj), det låga antalet konkurser) har krisen påverkat olika branscher på så sätt att det fortfarande är motiverat att fortsätta med kostnadsstödet.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att stödja kontinuiteten i företagets verksamhet i den svåra situation som uppstått till följd av covid-19-pandemin samt att genom att ge företagen mer tid att anpassa sin verksamhet och sina kostnader minska antalet företag som går i konkurs i och med att den kris som orsakats av covid-19-pandemin har dragit ut på tiden och smittspridningen åter har tagit fart. Syftet med stödet är att främja en snabbare återhämtning efter den kris som orsakats av covid-19-pandemin för företag som är verksamma i Finland och för ekonomin genom att

trygga kontinuiteten i företagsverksamheten, upprätthålla den ekonomiska produktionskapaciteten och främja bättre utsikter för sysselsättningsläget särskilt efter att krisen är över. Samtidigt stöds även bland annat sysselsättningen. Med hjälp av propositionen förbättras företagens möjligheter att klara av en fortsatt kris. Genom att bättre än tidigare möjliggöra ett stöd för små företag förbättras även möjligheterna för ensamföretagare som sysselsätter sig själva och för mindre företag att klara av krisen och för snabbas företagens återhämtning.

Ett mål för propositionen är att trygga företagens likviditet och kontinuiteten i företagsverksamheten. Avsikten är att stödet ska riktas till de verksamhetsområden och företag som drabbats värst av covid-19-pandemin. Syftet med propositionen är att införa vissa ändringar i lagen om kostnadsstöd. Dessa ändringar har visat sig vara behövliga när verksamhetsmodellen blivit mer precis och två ansökningsomgångar genomförts. I fråga om riktandet av stödet och behandlingen av stödansökningarna har man särskilt beaktat den respons som fått i samband med de tidigare ansökningsomgångarna för stödet samt aktörernas erfarenheter av hur stödet fungerar och hur det riktas i enlighet med de mål som fastställts i bestämmelserna.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Den formel som används i propositionen för beräkning av kostnadsstödet är densamma som fastställs i den gällande lagen om kostnadsstöd. Grunderna för hur formeln bestäms har ändrats så att de motsvarar den nya stödtiden och jämförelseperioden. Dessutom kompletteras lagen med bestämmelser om ersättning för stängning till stora och medelstora företag samt om ersättning för icke täckta fasta kostnader.

Fortsättningsvis ska alla företag kunna ansöka om kostnadsstöd. Företag vars huvudsakliga verksamhetsområde den första dagen i stödperioden hör till ett verksamhetsområde där företagets omsättning under stödperioden är minst 10 procent mindre än omsättningen under jämförelseperioden uppfyller det första allmänna villkoret för beviljande av kostnadsstöd. Vid jämförelsen används medianen av förändringen i omsättningen från och med den 1 mars 2019 till och med den 30 maj 2019 för företagen inom verksamhetsområdet. Verksamhetsområdena ska på de grunder som föreskrivs i lagen om kostnadsstöd anges i en förordning av statsrådet, såsom under de tidigare ansökningsomgångarna. Om företagets verksamhetsområde inte nämns i statsrådets förordning, kan företaget trots detta beviljas kostnadsstöd, om företagets omsättning minskat till följd av covid-19-pandemin och övriga förutsättningar för beviljande av stöd uppfylls.

En förutsättning för att få kostnadsstöd är fortfarande att den månatliga omsättningen i genomsnitt under stödperioden för det företag som ansöker om stöd är 30 procent mindre än den månatliga omsättningen i genomsnitt under jämförelseperioden.

Enligt förslaget ska vid beräkningen av kostnadsstödet på samma sätt som under den tredje fasen användas det bredare begreppet oflexibla kostnader och förluster i affärsverksamheten (övriga kostnader under stödperioden), som företaget uppger i sin ansökan. Dessutom beaktas lönekostnaderna under stödperioden. De inbegriper också arbetsgivarens lönebikostnader beräknade enligt en procentuell koefficient.

När ett stöd som beräknats enligt den formel som fastställs i lagen understiger 2 000 euro får företaget ett kostnadsstöd på 2 000 euro, förutsatt att företaget under stödperioden har kostnader på minst 2 000 euro och att de övriga stöd villkoren uppfylls. Målet är att bättre än hittills rikta stödet till små företag, inklusive ensamföretagare.

Avsikten är att stödet ska riktas mest till företag som drabbats av minskad omsättning på grund av covid-19-pandemin och till sådana kostnader som är oberoende av den minskade omsättningen. De månatliga kostnader i genomsnitt som beaktas i kostnadsstödet begränsas till högst den månatliga omsättningen i genomsnitt under en normal period. Kostnadsstödet ska täcka högst 70 procent av dessa kostnader, med undantag för små stöd på 2 000 euro som kan täcka 100 procent av kostnaderna under stödperioden.

Ersättningen för stängning till stora och medelstora företag kompletterar bestämmelserna i lag 280/2021 om ersättning för stängning till små företag. Om företagets utrymmen har varit stängda under tiden 9 mars–18 april 2021 med stöd av lag eller på grund av bestämmelser som meddelats av en myndighet, har företaget rätt till ersättning. Ersättningen för icke täckta fasta kostnader motsvarar till sina principer kostnadsstödet, men kompletterar lagen om kostnadsstöd genom att möjliggöra större ersättningsbelopp i och med att maximibeloppet för ersättningarna är 10 miljoner euro.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för företagen och sysselsättningen

De restriktioner som införts i samhället för att bromsa spridningen av covid-19-pandemin och förhindra smitta orsakar direkta och indirekta negativa ekonomiska konsekvenser för företagen. Det är motiverat att försöka lindra dessa konsekvenser genom företagsstöd som betalas av offentliga medel.

Utifrån erfarenheterna från den första och andra fasen av kostnadsstödet och det datamaterial som fåtts om dem strävade man efter att kostnadsstödet bättre ska riktas till de företag som har drabbats mest av covid-19-pandemin. De grundläggande principer för stödet som fastställts under den tredje perioden förblir oförändrade.

Det föreslås att 200 miljoner euro reserveras för kostnadsstödet. I det första skedet av kostnadsstödet beviljades 3 472 företag sammanlagt cirka 123 miljoner euro och i det andra skedet beviljades cirka 18 416 företag mer än 183 miljoner euro. I den tredje fasen hade 72 miljoner euro beviljats till 5 704 företag per den 19 maj 2021. Stödet förbättrar företagens lönsamhet i samma utsträckning som stödbeloppets storlek. Direkt stöd kan också förbättra företagets förutsättningar att få kredit. Stödet kan leda till att färre lönsamma företag försvinner. Effekten minskas dock av att lönsamma företag också har andra möjliga finansieringskällor. Stödets sysselsättningseffekter är en följd av att färre företag försvinner. Sysselsättningseffekterna kan bli små i förhållande till stödkostnaderna. Enligt beräkningar riktas cirka 70 procent av stödet till företag vars omsättning har minskat till följd av covid-19-pandemin och resterande 30 procent till företag vars omsättning har minskat av andra orsaker.

4.2.2 Konsekvenser för statsfinanserna

Den uppskattade kostnadseffekten av den fjärde ansökningsperioden för kostnadsstöd är 200 miljoner euro. Avsikten har varit att uppskatta kostnaderna utifrån antalet företag som under den andra omgången har rätt till stöd och antalet företag som har ansökt om stöd samt utifrån tillgängliga mervärdesskatteuppgifter. Det slutliga stödbeloppet kan avvika avsevärt från denna bedömning. I uppskattningen har man försökt beakta att alla företag inte ansöker om stöd trots att de är berättigade till det. I den tredje tilläggsbudgetpropositionen för 2021 föreslås ett anslagstillägg på 200 miljoner euro under moment 32.40.43 (Kostnadsstöd för företag). Av detta belopp täcks ca 169 miljoner euro genom ombudgetering av oanvända anslag under moment

32.30.30 (Statsunderstöd till kommunerna för stödjande av ensamföretagare) i statsbudgeten för 2020.

Storleken på de ersättningar som betalas till medelstora och stora företag för stängningen av lokaler beräknas uppgå till 23 miljoner euro. Bedömningen har gjorts på basis av uppgifter om företag vars huvudsakliga verksamhetsområde är förplägnadsverksamhet, idrottsverksamhet samt nöjes- och rekreationstjänster, badinrättningar, bastur och andra tjänster. Det slutliga stödbeloppet kan avvika från denna bedömning bland annat i fråga om sådana företag vars huvudsakliga verksamhetsområde är något annat än det som nämns ovan, men som bedriver verksamhet som omfattas av stängningen. Utgiftsposterna har redan beaktats i det anslag som föreslås under moment 32.40.43 (Kostnadsstöd för företag) i den första och andra tilläggsbudgetpropositionen för 2021.

4.2.3 Konsekvenser för myndigheterna

För Statskontoret föreslås inget tilläggsanslag i detta skede för genomförandet av den fjärde ansökningsomgången. Tillräckligheten av de anslag som i tidigare skeden beviljats myndigheten för genomförandet av kostnadsstödet kan vid behov granskas i ett senare skede.

5 Remissvar

Det har ordnats en offentlig remissbehandling av propositionen på webbplatsen utlåtande.fi (den 18–21 maj 2021). Det kom in sammanlagt 29 utlåtanden.

Utlåtandena är allmänt taget positiva, och därmed finns det ett brett understöd för en fjärde fas av kostnadsstödet och en ersättning för stängning till medelstora och stora företag. Vissa detaljer noteras: även om taket för stödet höjs till 10 miljoner euro för medelstora och stora företag, önskas ett maximibelopp per företag och stödform. Dessutom önskas en granskning på företagsnivå i stället för koncernnivå. Skatteförvaltningen konstaterar att den inte kan lämna ut uppgifter på koncernnivå.

Det önskas att stödets självrisk på 30 procent ska vara lägre, 20–25 procent, och i flera utlåtanden föreslås det att gränsen för minskning av omsättningen ändras från 30 procent till 20 procent. I flera utlåtanden yrkas det också att lönekostnaderna ska gottgöras till fullt belopp, liksom att till exempel sådana företag i evenemangsbranschen som inte har fasta lokaler ska omfattas av ersättningen för stängning. I synnerhet i SOSTE Finlands social och hälsa rf:s utlåtanden tog man fasta på vissa lagtekniska detaljer i lagförslaget. I Statskontorets utlåtande betonades sambandet mellan tydlig lagstiftning och smidig administration av stödprogrammet. I vissa utlåtanden tog man dessutom upp behandlingen av nedskrivningar i samband med balansräkningen.

I utlåtandena framförs också vissa allmänna politiska ställningstaganden, bland annat att lagen om smittsamma sjukdomar ska utvecklas så att eventuella förbud och begränsningar som riktar sig mot affärsverksamhet i fortsättningen ska behandlas så att man identifierar behovet av kompensation för näringsidkare. Likaså föreslås en fortsättning på kostnadsstödet även efter den pågående fjärde omgången. Det önskas också ett särskilt åtgärdspaket för musikbranschen. Dessa frågor förutsätter dock politiska riktlinjer och har inget direkt samband med den regeringsproposition som är under behandling. Den allmänna linjen för stödpolitiken anses vara knapp i jämförelse med EU-genomsnittet eller de nordiska konkurrentländerna.

Näringslivets forskningsinstituts utlåtande avviker från merparten av utlåtandena såtillvida att det också ställs frågor och framförs betänkligheter med tanke på fortsättningen på kostnadsstödet. Näringslivets forskningsinstitut anser att behovet av en ytterligare omgång kan ifrågasättas,

eftersom antalet konkurser har minskat och nu ligger på en lägre nivå än åren 2017–2019, det vill säga före pandemikrisen. Eftersom kostnadsstödet ursprungligen bereddes uttryckligen för att avvärja en konkursvåg, förefaller detta mål ha uppnåtts och förlängningen av stödet tvivelaktig. Näringslivets forskningsinstitut anser att kostnadsstöd inte bör beviljas företag som råkat i svårigheter redan före covid-19-pandemin. Näringslivets forskningsinstitut önskar en tydlig signal om att stödet kommer att fortsätta under krisen, men inte längre. Annars finns det en risk för negativ inverkan på marknadens funktion. Överlappning när det gäller ersättning för stängning och kostnadsstöd bör förhindras genom tydligare bestämmelser.

Sammantaget kan det konstateras att EU:s ramar för statligt stöd medför vissa begränsningar i den nationella lagstiftningen, av vilka särskilt en minskning av omsättningen med 30 procent som kriterium samt en koncernspecifik granskning är de viktigaste med tanke på remissvaren. Dessa hör till villkoren för stödprogrammet på 10 miljoner euro, som det inte kan beslutas om på annat sätt på nationell nivå utan risk för att kommissionen inte godkänner programmet. Lättnaderna i EU:s lagstiftning om statligt stöd i fråga om företagsstöd under pandemitiden gäller till utgången av året, varefter företagen, om inga nya riktlinjer dras upp, kommer att övergå till det så kallade nya normala, vilket också innebär att företagen måste anpassa sin verksamhet till den rådande situationen. Som liten medlemsstat i EU har Finland förhållit sig försiktigt till en utvidgning av statliga stöd på grund av de begränsade egna resurserna.

6 Specialmotivering

1 § Tillämpningsområde. Till 1 mom. fogas en hänvisning till en stödordning som godkänts av Europeiska kommissionen och som gör det möjligt att bevilja stora och medelstora företag ersättning för stängning samt att bevilja kostnadsstöd till företag vars stödkvot på 1,8 miljoner euro enligt den ursprungliga stödordningen är fylld. Enligt ramprogrammet ska vid beräkningen av den övre gränsen på 1 800 000 euro beaktas allt stöd som ett enskilt företag och företag inom samma koncern har fått och som har beviljats med stöd av det ovannämnda beslutet av Europeiska kommissionen. Huruvida ett företag hör till en koncern bedöms i enlighet med bokföringslagen (1336/2017).

Den andra stödordningen grundar sig på avsnitt 3.12 i den tillfälliga ramen för statligt stöd. Stödets maximibelopp är 10 miljoner euro. Ett villkor för stödet är att företagets omsättning har minskat med minst 30 procent jämfört med motsvarande tidpunkt 2019. Förluster enligt företagets resultaträkningar under perioden för stödberättigande betraktas som icke täckta fasta kostnader. Stöd kan beviljas för fasta kostnader som företaget inte kan täcka med försäljningsbidrag (kostnader som varierar med omsättningen). Av dessa kostnader kan högst 70 procent, hos små företag högst 90 procent, ersättas med hjälp av stödet. Stödet ska basera sig på de omsättningsuppgifter som fås från mervärdesskatteuppgifterna och på de kostnader som antecknats i företagets bokföring och som fastställs av en utomstående revisor.

Till 2 mom. fogas för tydlighetens skull en bestämmelse om att stöd i enlighet med EU-lagstiftningen inte kan beviljas kreditinstitut eller finansiella institut.

2 §. Allmänna förutsättningar för beviljande av kostnadsstöd. I paragrafen föreskrivs det om de allmänna grunderna för temporärt kostnadsstöd. I 1 mom. ändras längden på stödperioden till tre månader under perioden 1 mars–31 maj 2021. I stödperioden ingår stödperiodens första dag (den 1 mars 2021) och sista dag (den 31 maj 2021).

3 §. Verksamhetsområden och företag som omfattas av kostnadsstöd. Det föreslås att 1 mom. ändras på så sätt att verksamhetsområdets omsättning under stödperioden jämförs med en

tidsperiod från och med den 1 mars 2019 till och med den 31 maj 2019, som motsvarar stödperioden. Jämförelsepunkten har valts så att branschens situation före covid-19-pandemin framgår. Den förordning av statsrådet som utfärdas särskilt och som kompletterar lagen innehåller en förteckning över de verksamhetsområden där omsättningen under stödperioden är minst 10 procent mindre än omsättningen under jämförelseperioden. Om det huvudsakliga verksamhetsområde som företaget har anmält till skattemyndigheten inte finns i förteckningen över verksamhetsområden, kan företaget ansöka om kostnadsstöd genom att i sin ansökan ange särskilt vägande orsaker som hänför sig till covid-19-pandemin och till följd av vilka företagets situation avviker från den allmänna situationen inom verksamhetsområdet.

Ett företag som omfattas av ett verksamhetsområde som avses i momentet och som har grundats den 1 januari 2019 eller senare och som sålunda inte har haft någon omsättning på basis av vilken förändringen i omsättningen mellan en normal period och pandemiperioden kan fastställas, kan få kostnadsstöd med stöd av 5 § 3 mom. på grundval av medianen av förändringen i omsättningen inom verksamhetsområdet. Att med stöd av 3 mom. bevilja behovsprövat stöd till dessa nya företag är dock inte möjligt, eftersom en förändring i företagets omsättning inte kan påvisas.

Att förlägga jämförelsen av medianen av verksamhetsområdets omsättning till samma tidpunkt under kalenderåret gör omsättningen jämförbar och eliminerar den inverkan som eventuella säsongvariationer i affärsverksamheten har på omsättningen. Det föreslås att förändringen i omsättningen inom verksamhetsområdet ska bedömas utifrån medianen av förändringen i omsättningen för företagen såsom under den andra och tredje ansökningsperioden.

4 §. Grunderna för bestämmande av kostnadsstöd. I 1 och 2 punkten föreslås ändringar till följd av den nya stödperioden. Till 3 punkten fogas en hänvisning till 113 § i lagen om pension för företagare, där det föreskrivs om företagares pensionsförsäkring. I 4 punkten stryks ”förluster” för att skapa klarhet i tolkningen till exempel i fråga om avskrivningar och nedskrivningar. I 5 punkten preciseras hänvisningen till Europeiska kommissionens beslut SA 56995.

5 §. Beloppet av kostnadsstöd. I 1 mom. görs en ändring som beror på stödperiodens längd.

Det föreslås att 3 mom. ändras så att ett sådant företag som omfattas av ett i 3 § 1 mom. avsett verksamhetsområde och som har grundats den 1 januari 2019 eller senare och som sålunda inte har haft någon omsättning på basis av vilken förändringen i omsättningen mellan en normal period och pandemiperioden kan fastställas kan få kostnadsstöd på grundval av medianen av förändringen i omsättningen inom verksamhetsområdet. Att med stöd av 3 § 3 mom. bevilja behovsprövat stöd till de nya företagen är dock inte möjligt, eftersom en förändring i företagets omsättning inte kan påvisas.

Stöd beviljas fortsättningsvis endast om det huvudsakliga verksamhetsområde som anmälts till Skatteförvaltningen för ett sådant företag omfattas av de verksamhetsområden som fastställs genom förordning. Ett nytt företag kan få stöd för sina kostnader under stödperioden genom en koefficient som grundar sig på förändringen i omsättningen inom verksamhetsområdet och på den lagstadgade självriskandelen 0,3 som dragits av från förändringen. Koefficienten ska dock alltid vara minst 0,1. Till exempel under den andra omgången av kostnadsstödet var förändringen i omsättningen inom det verksamhetsområde som representerar turismbranschen 0,89. Om företaget har grundats inom detta verksamhetsområde, fastställs stödet för företaget enligt formeln $0,59 \times (\text{övriga kostnader under stödperioden} + \text{lönekostnader under stödperioden})$.

Genom definitionen av verksamhetsområde kan man fastställa de verksamhetsområden som tydligt påverkats av covid-19-pandemin. Det är därför motiverat att förvänta sig att om ett företag grundats inom ett sådant verksamhetsområde nära den tid då pandemin började, har företaget haft särskilda utmaningar till följd av covid-19-pandemin när det gäller att få igång verksamheten. Det är mer sannolikt att omsättningen i ett företag som är verksamt inom verksamhetsområdet har minskat på det sätt som förutsätts i lagen än i ett företag som är verksamt inom ett verksamhetsområde som inte omfattas av förordningen.

I 5 mom. föreslås en lagteknisk precisering. För att samordna stöden föreskrivs det att ersättning enligt 5 a §, 5 b § eller 5 c § dras av när kostnadsstöd beviljas. Enligt ramprogrammet ska vid beräkningen av den övre gränsen på 1 800 000 euro beaktas allt stöd som ett enskilt företag och företag inom samma koncern har fått och som har beviljats med stöd av det ovannämnda beslutet av Europeiska kommissionen.

5 c § Ersättning för stängning av små och medelstora företags lokaler. Det föreslås att det till lagen fogas en ny 5 c §, där det föreskrivs om den ersättning som ska betalas till medelstora och stora företag för stängning av lokaler (s.k. stängningsersättning till stora företag). Ersättningen ska basera sig på en stödordning som anmälts till Europeiska kommissionen med stöd av avsnitt 3.12 i den tillfälliga ramen för statligt stöd. Inom ramen för stödordningen kan företagens icke täckta fasta kostnader ersättas upp till ett maximibelopp på 10 miljoner euro. Enligt den tillfälliga ramen är icke täckta fasta kostnader sådana fasta kostnader som föranletts företag under stödperioden som inte täcks av vinstandelen (inkomsterna minskade med rörliga kostnader) under samma period och som inte täcks med medel från andra källor, såsom försäkringar, eller med statligt stöd från andra källor. Stödet till stora och medelstora företag får uppgå till högst 70 procent av de icke täckta fasta kostnaderna. Förluster enligt företagens resultaträkningar under perioden för stödberättigande betraktas som icke täckta fasta kostnader. Nedskrivningar av engångskaraktär ska inte beaktas vid beräkningen av förluster enligt denna punkt.

Enligt 1 mom. betalas till stora eller medelstora företag vars lokaler med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) eller 3 a § i lagen om inkvarterings- och förplågnadsverksamhet (308/2006) har hållits stängda för kunder i ersättning för stängningstiden 70 procent av förlusterna under stängningstiden. Förlusterna ska definieras enligt bestämmelserna om bokslut i bokföringslagen (1337/1997) och ska fastställas av en utomstående revisor. Om företaget ingår i en koncern granskas förlusten på koncernnivå. Nedskrivningar av engångskaraktär ska inte beaktas vid beräkningen av förlusterna. Förlusten under stängningstiden kan dock vara högst det sammanlagda beloppet av kostnaderna enligt 4 § 3 och 4 punkten under tiden för stängning av den affärsverksamhet som är föremål för stängningen. Stödets maximibelopp är enligt förslaget 1,8 miljoner euro alldeles som i fråga om ersättningen för stängning till små företag.

Enligt 2 mom. kan en koncern som har ansökt om ersättning för stängning ansöka om kostnadsstöd endast som koncern.

Enligt 3 mom. är en förutsättning för stödet att företagets omsättning har minskat med mer än 30 procent under den kalendermånad eller de månader under vilka företagets lokaler har hållits stängda i enlighet med 1 mom. jämfört med motsvarande kalendermånad eller kalendermånader 2019. Om företaget hör till en koncern, granskas förändringen i omsättningen på koncernnivå.

Enligt 4 mom. ska det vid beviljande av stöd beaktas att det maximibelopp för stöd på 10 miljoner euro per företag som anges i det i 1 § nämnda beslutet SA. xxx av Europeiska kommissionen inte överskrids. Från stödet avdras dessutom de försäkringsersättningar som hänför sig till stödperioden samt andra statliga stöd som hänför sig till samma kostnader. Om ett företag

efter stödbeslutet får försäkringsersättningar eller annat statligt stöd för samma kostnader, ska stödet återbetalas till den överskjutande delen i enlighet med statsunderstödslagen.

Enligt 5 mom. ska företaget i sin ansökan lämna en utomstående revisors revisionsrapport om stödperiodens omsättning, vinstandel och kostnader enligt 4 § 3 och 4 punkten, jämförelseperiodens omsättning och erhållna försäkringsersättningar samt annat statligt stöd som hänför sig till samma kostnader. I revisorns revisionsrapport ska det dessutom anges hur stor andel av företagets omsättning den affärsverksamhet som varit föremål för stängningen utgör. Revisionsrapporten upprättas enligt prestationsprincipen på uppdrag med närmare anvisningar av Statskontoret. Ansökningstid ska upphöra den 13 augusti 2021.

Enligt 6 mom. tillämpas på ersättning för stängning inte 2-5 §, med undantag för 4 § 3 och 4 punkten, eller 7 §.

5 d § Stöd för icke täckta fasta kostnader. Det föreslås att det till lagen fogas en ny 5 d §, där det föreskrivs om möjligheten att bevilja kostnadsstöd också med stöd av en stödordning som anmälts till Europeiska kommissionen med stöd av avsnitt 3.12 i den tillfälliga ramen för statligt stöd. Enligt förslaget kan ett företag ansöka om stöd, om företagets stödkvot på 1,8 miljoner har uppnåtts eller håller på att uppnås, men det fortfarande är motiverat att bevilja företaget kostnadsstöd. Inom ramen för stödordningen kan företagets icke täckta fasta kostnader ersättas upp till ett maximibelopp på 10 miljoner euro. Enligt den tillfälliga ramen är icke täckta fasta kostnader sådana fasta kostnader som föranletts företag under stödperioden som inte täcks av vinstandelen (inkomsterna minskade med rörliga kostnader) under samma period och som inte täcks med medel från andra källor, såsom försäkringar, eller med statligt stöd från andra källor.

Enligt 1 mom. kan företaget med stöd av en stödordning enligt kommissionens beslut SA.XXX ansöka om stöd för icke täckta fasta kostnader som uppkommit mellan den 1 mars och den 31 maj 2021, varvid stödet beräknas som en andel av företagets förlust under stödperioden i enlighet med stödintensiteten. Förlusterna ska definieras enligt bestämmelserna om bokslut i bokföringslagen (1337/1997) och ska fastställas av en utomstående revisor. Om företaget ingår i en koncern är koncernen sökande. Förlusten granskas på koncernnivå. Nedskrivningar av engångskaraktär ska inte beaktas vid beräkningen av förlusterna. Förlusten under stödperioden kan dock vara högst summan av de kostnader som avses i 4 § 3 och 4 punkten.

Enligt 2 mom. ska stödintensiteten basera sig på förändringen i företagets omsättning mellan stödperioden och jämförelseperioden minskad med en självriskandel på 30 procent. Stödets maximibelopp är 70 procent av företagets förlust under stödperioden, och på stödet tillämpas på samma sätt som i 5 § 1 mom. ett maximibelopp på en miljon per beslut. En förutsättning för stödet är att företagets omsättning har minskat med mer än 30 procent mellan den 1 mars och den 31 maj 2021 jämfört med tiden mellan den 1 mars och den 31 maj 2019 i enlighet med de månatliga mervärdesskattedeklarationer som företaget lämnat till Skatteförvaltningen. Om företaget hör till en koncern, granskas förändringen i omsättningen på koncernnivå. Vid beräkningen av omsättningen beaktas inte omstruktureringar såsom företagsförvärv eller fusioner.

Enligt 3 mom. beräknas stödintensiteten enligt följande: [(företagets omsättning den 1 mars och den 31 maj 2019 – företagets omsättning den 1 mars och den 31 maj 2021) : företagets omsättning den 1 mars och den 31 maj 2019] – 0,3. Stödintensiteten är högst 70 procent, stödbeloppet högst 1 000 000 euro. Från stödet avdras de försäkringsersättningar som hänför sig till stödperioden samt andra statliga stöd som mottagits för samma kostnader. När stöd beviljas ska det beaktas att det maximibelopp för stöd på 10 miljoner euro per företag som anges i Europeiska kommissionens beslut SA.xxx inte överskrids.

Enligt 4 mom. ska företaget till Statskontoret lämna en utomstående revisors revisionsrapport om stödperiodens omsättning, jämförelseperiodens omsättning, förlusten under stödperioden, erhållna försäkringsersättningar och annat statligt stöd som hänför sig till samma kostnader. Om ett företag efter stödbeslutet får försäkringsersättningar eller annat statligt stöd för samma kostnader, ska stödet återkrävas till den överskjutande delen i enlighet med statsunderstödslagen. Revisionsrapporten upprättas enligt prestationsprincipen på uppdrag med närmare anvisningar av Statskontoret.

Enligt 5 mom. ska 4 §, med undantag för 4 § 3 och 4 punkten, och 5 § och 7 § 2 mom. inte tillämpas på stödet.

7 §. Ansökan om kostnadsstöd. I 1 mom. ändras ansökningsperiodens sista dag till den 30 september 2021. I 2 mom. 2 punkt hänvisas till de båda stödordningarna SA.56995 och SA.XXX av Europeiska kommissionen.

7 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Enligt propositionen ska statsrådet med stöd av det bemyndigande att utfärda förordning som föreskrivs i 3 § 2 mom. utfärda en förordning där det föreskrivs om de verksamhetsområden som avses i lagen.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft genom förordning av statsrådet.

9 Förhållande till andra propositioner

9.1 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till den tredje tilläggsbudgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Lagens tillämpningsområde – likabehandling

De föreslagna ändringarna gäller i princip alla företag och därigenom också sådana företag vars samband med en fysisk persons rättsliga ställning är direkt, och därför är de bestämmelser i lagförslaget om avgränsning av de verksamhetsområden som omfattas av stödet och de företag som är berättigade till stöd av betydelse med tanke på 6 § i grundlagen.

I grundlagsutskottets praxis har det ansetts möjligt att begränsa de grundläggande fri- och rättigheterna i vanlig lagstiftningsordning, om godtagbara grunder och begränsningar är nödvändiga och proportionerliga, lagstadgade och noggrant avgränsade (till exempel GrUU 3/2013 rd, s. 3, GrUU 38/2013 rd, s. 4–5, GrUU 16/2013 rd, s. 2/1, GrUU 8/2013 rd, s. 3/I).

Kostnadsstödet är avsett för företag vars omsättning har sjunkit betydligt på grund av covid-19-pandemin och som på grund av detta har sådana lönekostnader och andra kostnader som hänför sig till stödperioden och som är svåra att anpassa. Enligt statsrådets riktlinjer ska stödbehovet och stödbeloppet bedömas utifrån den plötsliga förlust i omsättning som pandemin och bekämpningen av den har medfört. Det föreslås att lagen om kostnadsstöd kompletteras med två nya

stödformer, en ersättning för stängning till stora och medelstora företag (5 c §) och ett stöd för icke täckta fasta kostnader (5 d §).

Kostnadsstöd

Alla företag kan ansöka om kostnadsstöd. Också stiftelser och föreningar som bedriver affärsverksamhet omfattas av stödet. Företag vars huvudsakliga verksamhetsområde den första dagen i stödperioden hör till ett verksamhetsområde där företagets omsättning under stödperioden är minst 10 procent mindre än omsättningen under jämförelseperioden uppfyller det första allmänna villkoret för beviljande av kostnadsstöd. Vid jämförelsen används medianen av förändringen i omsättningen för företagen inom verksamhetsområdet, och med jämförelseperiod avses den tidsperiod under 2019–2020 som motsvarar stödperioden. En förteckning över verksamhetsområdena ska anges i en förordning av statsrådet, på samma sätt som under de tidigare ansökningsomgångarna.

Om företagets verksamhetsområde inte nämns i statsrådets förordning, kan företaget trots detta beviljas kostnadsstöd, om företagets omsättning minskat till följd av covid-19-pandemin och övriga förutsättningar för beviljande av stöd uppfylls.

Det kan sökas även om företaget redan har fått andra direkta stöd avsedda att lindra konsekvenserna av covid-19-pandemin. Maximibeloppet för kostnadsstödet är 1 000 000 euro per företag, dock med beaktande av den i Europeiska kommissionens beslut nämnda övre gränsen per företag för stöd som hänför sig till samma ramstödprogram.

I propositionen föreslås det att stöd som understiger 2 000 euro ska beviljas som stöd på 2 000 euro, om företaget under stödperioden har godtagbara kostnader som överstiger 2 000 euro och företaget uppfyller de övriga stöd villkoren. Detta är motiverat, eftersom man under tidigare ansökningsomgångar för kostnadsstöd har noterat att nästan 80 procent av ansökningarna från mindre företag avslås och att modellen för beräkning av stödet således inte i tillräcklig utsträckning lämpar sig för mindre företag. I fråga om mindre företag och i synnerhet ensamföretagare är behovet av stöd dock detsamma som för större företag.

Definitionen av företag innefattar även stiftelser och föreningar som bedriver affärsverksamhet, och därmed omfattas även de av kostnadsstödet. Kostnadsstöd beviljas inte företag, med undantag för små företag, som den 31 december 2019 har varit sådana företag i ekonomiska svårigheter som avses i EU:s regler för statligt stöd, som har försummat sina skatteförpliktelser eller som har försatts i konkurs.

Kostnadsstöd har på ansökan kunnat beviljas också företag som är verksamma på Åland. Enligt 18 § 22 punkten i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om näringsverksamhet och stöd som hänför sig till sådan verksamhet. Konsekvenserna av covid-19-pandemin är fortsatt allvarliga för företagsverksamheten. I propositionen föreslås det att kostnadsstödet även i fortsättningen ska tillämpas på företag som är verksamma på Åland.

Under de tidigare ansökningsomgångarna fattade Statskontoret beslut om stöd huvudsakligen utifrån företagets ansökningar och Skatteförvaltningens uppgifter om företagets affärsekonomiska ställning. I förordningen om kostnadsstöd anges de verksamhetsområden som är berättigade till stöd.

Genom den fjärde fasen av kostnadsstödet bedöms stödet på ett mer heltäckande sätt nå de företag och andra utövare av företagsekonomisk verksamhet, särskilt mindre företag, som på olika sätt fortfarande har svårigheter på grund av den utdragna covid-19-pandemin.

RP 97/2021 rd

Det föreslås att den nya stödperioden tar vid där stödperioden för den första ansökningsomgången löpte ut, det vill säga den 1 mars 2021 och att den sträcker sig fram till och med den 31 maj 2021. I och med stödperiodens längd når stödet olika verksamhetsområden och företag med olika sätt att bedriva sin verksamhet.

Regeringens proposition baserar sig på uppgifter om företagens situation i januari–mars 2020 och bedömningar av utvecklingen därefter, samt på det faktum att en ny våg av covid-19-pandemin i Finland började inverka starkare på företagens verksamhetsförutsättningar från ingången av oktober. Mervärdesskatteuppgifterna för april blir tillgängliga i mitten av juni, och mervärdesskatteuppgifterna för den sista månaden av stödperioden, det vill säga maj, blir tillgängliga i mitten av juli. Utifrån dessa uppgifter kommer regeringen att färdigställa den förteckning över verksamhetsområden som ska ingå i statsrådets förordning.

Ersättning för stängning (5 c §)

När regeringen fattade beslut om en stängning av restauranger (9 mars–18 april 2021) fattades samtidigt också beslut om att föreskriva om kompensation (lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag 280/2021). De grundläggande fri- och rättigheterna i anslutning till stängningen av restaurangerna har behandlats i regeringens proposition (RP 22/2021 rd). Särskilt i fråga om ersättning för förluster till följd av stängning har nedanstående konstaterats. Grundlagsutskottet konstaterade i fråga om den tidigare temporära stängningen av förplägnadsrörelser (GrUU 7/2020 rd) att det med tanke på regleringens proportionalitet också är av betydelse vilka möjligheter näringsidkaren har att anpassa sin verksamhet till ändringarna i lagstiftningen. Med beaktande av de exceptionellt betydande och akuta konsekvenserna av regleringen ansåg grundlagsutskottet att det var nödvändigt att det genom lag föreskrivs såväl om skäligen kompensation till näringsidkare för verkningarna av förbudet som om arrangemang som lindrar verkningarna.

I samband med bedömningen av den statsrådsförordning genom vilken det utfärdades närmare bestämmelser om begränsningarna (GrUB 10/2020 rd) upprepade utskottet denna sin tidigare ståndpunkt och framhävde än en gång vikten av att skäligen kompensation införs och att bestämmelser om arrangemang som lindrar konsekvenserna utfärdas utan dröjsmål. Utskottet precisade senare att det inte hade förutsatt att full ersättning betalas för förlusterna, utan ansåg att den senare föreslagna regleringen om arrangemang som lindrar konsekvenserna och om gottgörelse för verksamhetsbegränsningar höll sig inom lagstiftarens prövningssmarginal i fråga om stöd- och gottgörelsebeloppen. Utskottet ansåg att det med tanke på näringsfriheten och egendoms-skyddet ändå hade varit mer motiverat att sikta på en mer heltäckande gottgörelse som bättre beaktar förlusterna och kostnaderna till följd av begränsningarna i stället för den föreslagna särskilda typen av skäligen gottgörelse, som hade relativt snäv räckvidd (GrUU 13/2020 rd).

I fråga om små företag finns bestämmelser om kompensation i lagen om kostnadsstöd. I denna regeringsproposition kompletteras lagen i fråga om stora och medelstora företag.

Grundlagsutskottet upprepade i samband med bedömningen av den temporära ändringen av lagen om smittsamma sjukdomar (RP 245/2020 rd, GrUU 44/2020 rd) sin ståndpunkt och ansåg att det av konstitutionella skäl är motiverat att föreskriva om skäligen kompensation till näringsidkare för ekonomiska förluster som orsakas av kommunens eller regionförvaltningsverkets beslut om stängning av lokaler, i synnerhet om begränsningen varar längre än den maximitid på 14 dygn som föreskrivs för ett stängningsbeslut. I riksdagens svar (RSv 3/2021 rd) på propositionen ingick ett uttalande enligt vilket riksdagen förutsätter att statsrådet snabbt bereder bestämmelser om att ekonomiska förluster till följd av stängning av kundlokaler ersätts näringsidkarna

RP 97/2021 rd

genom ett allmänt kostnadsstöd eller som en särskild ersättning, om man har varit tvungen att förlänga en stängning som pågått i 14 dygn.

Grundlagsutskottet har således i sin utlåtan depraxis under den senaste tiden av hävd ansett att staten ska ersätta ekonomiska förluster som följer av att utrymmen som används i näringsverksamhet stängs genom lag eller med stöd av lag, i synnerhet om det med hänvisning till proportionalitetsbedömningen krävs på grund av stängningens varaktighet eller oförutsebarhet eller av någon annan motsvarande orsak. Vid fastställandet av en skälig kompensation kan det tas hänsyn till att företagen inte kan reagera på de plötsliga begränsningarna genom sådana åtgärder som normalt vidtas för att anpassa kostnaderna.

Stöd för icke täckta fasta kostnader (5 d §)

Det föreslås att stödet för icke täckta fasta kostnader kompletteras i lagen om kostnadsstöd särskilt i fråga om stora och medelstora företag. Stödformen tillåter ett högre ersättningstak som bättre beaktar företagets storleksklass. På grund av dessa företags mer omfattande verksamhet kan de tidigare stödtaken redan ha uppnåtts, även om det fortfarande finns ett behov av att täcka förluster till följd av mindre strikta begränsningar än stängning. I övrigt följer stödet principerna för det tidigare kostnadsstödet.

Efter stängningen har restaurangernas verksamhet fortsättningsvis begränsats avsevärt. Genom en förlängning av kostnadsstödet och i synnerhet genom en höjning av stödtaket skapas förutsättningar också för kompensering av dessa begränsningar. Social- och hälsovårdsutskottet har i sitt betänkande (ShUB 9/2021 rd – RP 32/2021 rd) i fråga om begränsningar som är lindrigare än stängning konstaterat att de striktare begränsningar som gäller förplägnadsrörelser i lagen om smittsamma sjukdomar om de genomförs innebär att det i praktiken inte längre är möjligt att bedriva vissa former av restaurangverksamhet. Även då ska de berörda förplägnadsrörelsernas ekonomiska förluster berättiga till skälig kompensation. Utskottet betonade att statsrådet utöver kompensationsmodellen för restriktionerna också bör bedöma behovet av en mer omfattande ersättningsmodell för förplägnadsrörelser, där man beaktar hur de nu föreslagna strängare restriktionerna påverkar förplägnadsrörelsernas faktiska verksamhetsmöjligheter. Effekterna av dessa bestämmelser som begränsar affärsverksamheten kompenseras förutom genom ersättningen för stängning dessutom genom kostnadsstöd och stöd för icke täckta fasta kostnader, där ersättningstaket har höjts till 10 miljoner euro.

Skydd för personuppgifter

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporärt kostnadsstöd för företag (RP 91/2020 rd) behandlas frågor som gäller skyddet för personuppgifter i anslutning till kostnadsstödet. Det föreslås inga ändringar i rutinerna i fråga om skyddet för personuppgifter.

På de grunder som anförts ovan anser regeringen att propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (508/2020) 1 § 1 och 2 mom., 2 §, 3 § 1 mom., 4 och 5 § och 7 §,
sådana de lyder, 1 § 1 och 2 mom. i lag 963/2020 och 2 §, 3 § 1 mom., 4 och 5 § och 7 i lag 280/2021, samt
fogas till lagen nya 5 c och 5 d § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om temporärt statligt stöd som beviljas i Finland verksamma företag för att underlätta allmänna svårigheter i affärsverksamheten till följd av covid-19-pandemin och som Europeiska kommissionen genom sina beslut SA.56995 och SA.XXX har godkänt som förenligt med den inre marknaden (*kostnadsstöd*).

Lagen tillämpas inte på kreditinstitut och finansiella institut eller på företagsverksamhet inom primär jordbruksproduktion, fiskerinäring eller vattenbruk. Lagen tillämpas dock på stöd som beviljas företag som är verksamma inom förädling och saluföring av jordbruksprodukter, om stödet inte helt eller delvis överförs till primärproducenter och stödbeloppet inte fastställs på grundval av priset på eller kvantiteten av de produkter som köpts från primärproducenter eller de produkter som de berörda företagen släppte ut på marknaden.

2 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av kostnadsstöd

Statskontoret kan inom ramen för statsbudgeten på ansökan bevilja företag kostnadsstöd för företagets kostnader som uppstått mellan från och med den 1 mars 2021 till den 31 maj 2021 (*stödperiod*), om

- 1) företagets huvudsakliga verksamhetsområde, som meddelats Skatteförvaltningen, den första dagen av stödperioden omfattas av stödet i enlighet med 3 §,
- 2) företagets i 4 § 1 punkten avsedda månatliga omsättning i genomsnitt är över 30 procent mindre än den månatliga omsättning i genomsnitt som avses i 4 § 2 punkten,
- 3) det kostnadsstöd som i enlighet med 5 § beräknas för företaget är minst 2 000 euro,
- 4) inget av de hinder för beviljande av kostnadsstöd som anges i 6 § gäller företaget, och
- 5) företaget har ett företags- och organisationsnummer.

3 §

Verksamhetsområden och företag som omfattas av kostnadsstöd

Kostnadsstödet omfattar de verksamhetsområden inom vilka företagets omsättning under stödperioden är minst 10 procent mindre än verksamhetsområdets omsättning från och med den

RP 97/2021 rd

1 mars 2019 till den 31 maj 2019. Vid jämförelsen används medianen av förändringen i omsättningen för företagen inom verksamhetsområdet.

4 §

Grunderna för bestämmande av kostnadsstöd

Ett företag kan beviljas kostnadsstöd för stödperioden i enlighet med den formel som anges i 5 § utifrån följande faktorer:

- 1) företagets omsättning under pandemiperioden, som definieras som
 - a) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 mars 2021 till och med den 31 maj 2021 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen månatligen,
 - b) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2021 till och med den 31 mars 2021 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kvartalsvis,
 - c) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2020 till och med den 31 december 2020 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kalenderårsvis,
 - d) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 mars 2021 till och med den 31 maj 2021 enligt företagets egen anmälan, om företaget inte lämnat in mervärdesskattedeklarationer,
- 2) företagets omsättning under en normal period, som definieras som
 - a) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 mars 2019 till och med den 31 maj 2019 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen månatligen,
 - b) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2019 till och med den 31 mars 2019 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kvartalsvis,
 - c) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2019 till och med den 31 december 2019 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kalenderårsvis,
 - d) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 mars 2019 till och med den 31 maj 2019 enligt företagets egen anmälan, om företaget inte lämnat in mervärdesskattedeklarationer,
- 3) företagets lönekostnader för anställda som betalats under stödperioden enligt uppgifterna i inkomstregistret, arbetsgivarens lönebikostnader som ersätts enligt ett procenttal och som godkänns till ett belopp av 20 procent av lönekostnaderna enligt inkomstregistret, lönekostnaderna under stödperioden för en enskild näringsidkare eller ett personbolags ansvariga bolagsman enligt den arbetsinkomst som fastställts enligt 112 och 113 § i lagen om pension för företagare (1272/2006) och som gällde den första dagen av stödperioden och en företagares pensionsförsäkringsavgift och sjukförsäkringsavgift under stödperioden enligt företagets egen anmälan (lönekostnader under stödperioden),
- 4) sådana av företagets oflexibla kostnader i affärsverksamheten som hänför sig till stödperioden och som uppges i ansökan och till vilka räknas hyreskostnader och andra kostnader för egendom som används i affärsverksamheten, sådana tillstånds-, medlems- och försäkringsavgifter och långvariga avtal som är nödvändiga för bedrivandet av affärsverksamheten, hyror för maskiner och anläggningar, dispositionsrättsersättningar och licensavgifter, nödvändiga kostnader för inhyrd arbetskraft samt förskottsbetalningar, som är slutliga och för vilka kostnadsstöd inte har beviljats tidigare (övriga kostnader under stödperioden), och

RP 97/2021 rd

5) övriga stöd som beviljats företaget i enlighet med beslutet SA.56995 av Europeiska kommissionen och försäkringsersättningar i anslutning till covid-19-pandemin.

5 §

Beloppet av kostnadsstöd

Vid beviljande av kostnadsstöd för företag beräknas stödbeloppet för stödperioden enligt formeln i 2 mom. Det kostnadsstöd som beviljas för stödperioden kan uppgå till högst 1 000 000 euro per företag. Vid beviljande av kostnadsstöd beaktas av de kostnader som avses i 4 § 3 och 4 punkten högst ett belopp som motsvarar tre gånger företagets månatliga omsättning i genomsnitt under en normal period enligt 4 § 2 punkten.

Beloppet av kostnadsstödet före beaktande av maximibeloppet enligt 1 mom. beräknas enligt följande formel:

$$\text{belopp} = \left(\frac{\text{omsättning under en normal period} - \text{omsättning under pandemiperioden}}{\text{omsättning under en normal period}} - 0,3 \right) \times (\text{övriga kostnader under stödperioden} + \text{lönekostnader under stödperioden})$$

Om ett företag som är verksamt inom ett verksamhetsområde som avses i 3 § 1 mom. har grundats den 1 januari 2019 eller därefter, kan företaget med avvikelse från 2 § 2 punkten beviljas kostnadsstöd på så sätt att beloppet av kostnadsstödet till företaget beräknas enligt följande formel: kostnadsstödet belopp = (den median av förändringen i omsättningen som fastställts enligt 3 § 1 mom. för företagets huvudsakliga verksamhetsområde enligt 2 § 1 mom. – 0,3) * (lönekostnader under stödperioden + övriga kostnader under stödperioden). Formelns koefficient är dock alltid minst 0,1

Om det stödbelopp som beräknats enligt 2 mom. är mindre än 2 000 euro, godkänns som kostnadsstöd för företaget 2 000 euro under förutsättning att företagets lönekostnader och övriga kostnader under stödperioden är minst 2 000 euro.

När stöd beviljas ska det beaktas att det maximibelopp för stöd på 1 800 000 euro per koncern som anges i Europeiska kommissionens beslut SA.56995 inte överskrids. Vid beviljande av kostnadsstöd avdras ersättning enligt 5 a, 5 b och 5 c § som hänför sig till samma kostnader. Vid beviljande av kostnadsstöd ska från det stödbelopp som bestäms enligt denna paragraf dessutom dras av de i 4 § 5 punkten avsedda försäkringsersättningar i anslutning till covid-19-pandemin som hänför sig till stödperioden.

5 c §

Ersättning för stängning av små och medelstora företags lokaler

Till stora och medelstora företag vars lokaler med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) eller 3 a § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) har hållits stängda för kunder under mars och april 2021 betalas i ersättning för stängningstiden 70 procent av förlusterna under stängningstiden, vilka ska definieras enligt bestämmelserna om bokslut i bokföringslagen (1337/1997) och ska fastställas av en utomstående revisor. Om företaget hör till en koncern, granskas förlusterna på koncernnivå. Nedskrivningar av engångskaraktär beaktas inte vid beräkningen av förlusterna. Förlusten under stängningstiden kan dock vara högst det sammanlagda beloppet av kostnaderna enligt 4 § 3 och 4 punkten under tiden för stängning av den affärsverksamhet som är föremål för stängningen. Stödets maximibelopp är 1 800 000 euro.

RP 97/2021 rd

Om en koncern har ansökt om ersättning för stängning kan den ansöka om kostnadsstöd endast som koncern.

En förutsättning för stödet är att företagets omsättning har minskat med mer än 30 procent under den kalendermånad eller de kalendermånader under vilka företagets lokaler i enlighet med 1 mom. har hållits stängda jämfört med motsvarande kalendermånad eller kalendermånader 2019. Om företaget hör till en koncern, granskas förändringen i omsättningen på koncernnivå.

När stöd beviljas ska det beaktas att det maximibelopp för stöd på 10 miljoner euro per koncern som anges i Europeiska kommissionens beslut SA.XXX inte överskrids. Från stödet avdras de försäkringsersättningar som hänför sig till stängningsperioden samt andra statliga stöd som hänför sig till samma kostnader.

Ansökan om ersättning för stängning ska lämnas in till Statskontoret senast den 13 augusti 2021. Företaget ska i sin ansökan lämna en utomstående revisors revisionsrapport om omsättningen under den stängningsperiod och jämförelseperiod som avses i 3 mom., om inkomsterna och utgifterna under stängningsperioden, om de försäkringsersättningar som erhållits under stängningsperioden och om annat statligt stöd som hänför sig till samma kostnader. I revisorns revisionsrapport ska det dessutom anges hur stor andel av företagets omsättning den affärsverksamhet som varit föremål för stängningen utgör.

På ersättning för stängning tillämpas inte 2—5 §, med undantag för 4 § 3 och 4 punkten, eller 7 §.

5 d §

Stöd för icke täckta fasta kostnader

Företaget kan med stöd av en stödordning enligt kommissionens beslut SA.XXX få stöd för icke täckta fasta kostnader som uppkommit mellan den 1 mars och den 31 maj 2021, nämnda dagar medräknade, varvid stödet beräknas som en andel av företagets förlust under stödperioden i enlighet med stödintensiteten. Förlusterna under stödperioden ska definieras enligt bestämmelserna om bokslut i bokföringslagen (1337/1997) och ska fastställas av en utomstående revisor. Om företaget ingår i en koncern är koncernen sökande. Förlusten granskas på koncernnivå. Nedskrivningar av engångskaraktär beaktas inte vid beräkningen av förlusterna. Förlusten under stödperioden kan dock vara högst det sammanlagda beloppet av kostnaderna enligt 4 § 3 och 4 punkten.

En förutsättning för stödet är att företagets omsättning har minskat med mer än 30 procent mellan den 1 mars och den 31 maj 2021, nämnda dagar medräknade, jämfört med tiden mellan den 1 mars och den 31 maj 2019, nämnda dagar medräknade, i enlighet med de månatliga mervärdesskattedeklarationer som företaget lämnat till Skatteförvaltningen. Om företaget hör till en koncern, granskas förändringen i omsättningen på koncernnivå.

Stödintensiteten beräknas enligt följande: [(företagets omsättning mellan den 1 mars och den 31 maj 2019, nämnda dagar medräknade – företagets omsättning mellan den 1 mars och den 31 maj 2021, nämnda dagar medräknade) : företagets omsättning mellan den 1 mars och den 31 maj 2019, nämnda dagar medräknade] – 0,3. Stödintensiteten är högst 70 procent, och stödbeloppet är högst 1 000 000 euro. Från stödet avdras de försäkringsersättningar som hänför sig till stödperioden samt andra statliga stöd som mottagits för samma kostnader. När stöd beviljas ska det beaktas att det maximibelopp för stöd på 10 miljoner euro per koncern som anges i Europeiska kommissionens beslut SA.xxx inte överskrids.

Företaget ska i sin ansökan lämna Statskontoret en utomstående revisors revisionsrapport om den omsättning för stödperioden och jämförelseperioden som avses i 1 och 2 mom., om förlusten under stödperioden, om erhållna försäkringsersättningar och om annat statligt stöd som hänför sig till samma kostnader.

På stödet tillämpas inte 4 §, med undantag för 3 och 4 punkten, 5 § eller 7 § 2 mom.

RP 97/2021 rd

7 §

Ansökan om kostnadsstöd

Ansökan om stöd ska lämnas in till Statskontoret senast den 30 september 2021.

Företaget ska i sin ansökan lämna de uppgifter och utredningar som är nödvändiga för beviljande och utbetalning av stödet i fråga om

- 1) de i 4 och 5 a § avsedda kostnaderna,
- 2) statliga stöd som beviljats företaget för stödperioden i enlighet med beslutet SA.56995 och SA.XXX av Europeiska kommissionen,
- 3) eventuella ersättningar som grundar sig på privata försäkringar och som företaget fått under stödperioden, och
- 4) det att företaget inte har sådana ekonomiska svårigheter som avses i 6 § 1 mom.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Helsingfors 3 juni 2021

Statsminister

Sanna Marin

Näringsminister Mika Lintilä

Lag

om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (508/2020) 1 § 1 och 2 mom., 2 §, 3 § 1 mom., 4 och 5 § och 7 § 1 mom.,
sådana de lyder, 1 § 1 och 2 mom. i lag 963/2020 och 2 §, 3 § 1 mom., 4 och 5 § och 7 § 1 mom. i lag 280/2021, samt
fogas till lagen nya 5 c och 5 d § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om temporärt statligt stöd som beviljas i Finland verksamma företag för att underlätta allmänna svårigheter i affärsverksamheten till följd av COVID-19 -pandemin och som Europeiska kommissionen genom sitt beslut SA.56995 har godkänt som förenligt med den inre marknaden (*kostnadsstöd*).

Lagen tillämpas inte på företagsverksamhet inom primär jordbruksproduktion, fiskerinäring eller vattenbruk. Lagen tillämpas dock på stöd som beviljas företag som är verksamma inom förädling och saluföring av jordbruksprodukter, om stödet inte helt eller delvis överförs till primärproducenter och stödbeloppet inte fastställs på grundval av priset på eller kvantiteten av de produkter som köpts från primärproducenter eller de produkter som de berörda företagen släppt ut på marknaden.

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om temporärt statligt stöd som beviljas i Finland verksamma företag för att underlätta allmänna svårigheter i affärsverksamheten till följd av covid-19-pandemin och som Europeiska kommissionen genom sina beslut SA.56995 och SA.XXX har godkänt som förenligt med den inre marknaden (*kostnadsstöd*).

Lagen tillämpas inte på *kreditinstitut och finansföretag eller* på företagsverksamhet inom primär jordbruksproduktion, fiskerinäring eller vattenbruk. Lagen tillämpas dock på stöd som beviljas företag som är verksamma inom förädling och saluföring av jordbruksprodukter, om stödet inte helt eller delvis överförs till primärproducenter och stödbeloppet inte fastställs på grundval av priset på eller kvantiteten av de produkter som köpts från primärproducenter eller de produkter som de berörda företagen släppt ut på marknaden.

2 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av kostnadsstöd

Statskontoret kan inom ramen för statsbudgeten på ansökan bevilja företag kostnadsstöd för företagets kostnader som uppstått mellan

2 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av kostnadsstöd

Statskontoret kan inom ramen för statsbudgeten på ansökan bevilja företag kostnadsstöd för företagets kostnader som uppstått mellan

RP 97/2021 rd

Gällande lydelse

den 1 november 2020 och den 28 februari 2021 nämnda dagar medräknade (stödperiod), om

- 1) företagets huvudsakliga verksamhetsområde, som meddelats Skatteförvaltningen, den första dagen av stödperioden omfattas av stödet i enlighet med 3 §,
- 2) företagets i 4 § 1 punkten avsedda månatliga omsättning i genomsnitt är över 30 procent mindre än den månatliga omsättning i genomsnitt som avses i 4 § 2 punkten,
- 3) det kostnadsstöd som i enlighet med 5 § beräknas för företaget är minst 2 000 euro,
- 4) inget av de hinder för beviljande av kostnadsstöd som anges i 6 § gäller företaget, och
- 5) företaget har ett företags- och organisationsnummer.

3 §

Verksamhetsområden och företag som omfattas av kostnadsstöd

Kostnadsstödet omfattar de verksamhetsområden inom vilka företagets omsättning under stödperioden är minst 10 procent mindre än verksamhetsområdets omsättning från och med den 1 november 2019 till och med den 29 februari 2020. Vid jämförelsen används medianen av förändringen i omsättningen för företagen inom verksamhetsområdet.

4 §

Grunderna för bestämmande av kostnadsstöd

Ett företag kan beviljas kostnadsstöd för stödperioden i enlighet med den formel som anges i 5 § utifrån följande faktorer:

- 1) företagets omsättning under pandemiperioden, som definieras som
 - a) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 november 2020 till och med den 28 februari 2021 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen månatligen,

Föreslagen lydelse

från och med den 1 mars 2021 till den 31 maj 2021 (stödperiod), om

- 1) företagets huvudsakliga verksamhetsområde, som meddelats Skatteförvaltningen, den första dagen av stödperioden omfattas av stödet i enlighet med 3 §,
- 2) företagets i 4 § 1 punkten avsedda månatliga omsättning i genomsnitt är över 30 procent mindre än den månatliga omsättning i genomsnitt som avses i 4 § 2 punkten,
- 3) det kostnadsstöd som i enlighet med 5 § beräknas för företaget är minst 2 000 euro,
- 4) inget av de hinder för beviljande av kostnadsstöd som anges i 6 § gäller företaget, och
- 5) företaget har ett företags- och organisationsnummer.

3 §

Verksamhetsområden och företag som omfattas av kostnadsstöd

Kostnadsstödet omfattar de verksamhetsområden inom vilka företagets omsättning under stödperioden är minst 10 procent mindre än verksamhetsområdets omsättning från och med den 1 mars 2019 till den 31 maj 2019. Vid jämförelsen används medianen av förändringen i omsättningen för företagen inom verksamhetsområdet.

4 §

Grunderna för bestämmande av kostnadsstöd

Ett företag kan beviljas kostnadsstöd för stödperioden i enlighet med den formel som anges i 5 § utifrån följande faktorer:

- 1) företagets omsättning under pandemiperioden, som definieras som
 - a) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 mars 2021 till och med den 31 maj 2021 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen månatligen,

Gällande lydelse

b) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 oktober 2020 till och med den 31 december 2020 enligt företagets mervärdesskattedeclarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kvartalsvis,

c) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2020 till och med den 31 december 2020 enligt företagets mervärdesskattedeclarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kalenderårsvis,

d) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2021 till och med den 28 februari 2021 enligt företagets mervärdesskattedeclarationer eller, om sådana saknas, enligt företagets egen anmälan, om företaget är grundat den första dagen den anmälningsperiod för mervärdesskatt som enligt 2 punkten underpunkterna a–c är tillämplig eller därefter,

e) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 november 2020 till och med den 28 februari 2021 enligt företagets egen anmälan, om företaget inte lämnat in mervärdesskattedeclarationer,

2) företagets omsättning under en normal period, som definieras som

a) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 november 2019 till och med den 29 februari 2020 enligt företagets mervärdesskattedeclarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen månatligen,

b) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 oktober 2019 till och med den 31 december 2019 enligt företagets mervärdesskattedeclarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kvartalsvis,

c) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2019 till och med den 31 december 2019 enligt företagets mervärdesskattedeclarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kalenderårsvis,

d) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2020 till och med den 29 februari 2020 enligt företagets

Föreslagen lydelse

b) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2021 till och med den 31 mars 2021 enligt företagets mervärdesskattedeclarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kvartalsvis,

c) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2020 till och med den 31 december 2020 enligt företagets mervärdesskattedeclarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kalenderårsvis,

d) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 mars 2021 till och med den 31 maj 2021 enligt företagets egen anmälan, om företaget inte lämnat in mervärdesskattedeclarationer,

2) företagets omsättning under en normal period, som definieras som

a) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 mars 2019 till och med den 31 maj 2019 enligt företagets mervärdesskattedeclarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen månatligen,

b) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2019 till och med den 31 mars 2019 enligt företagets mervärdesskattedeclarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kvartalsvis,

c) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2019 till och med den 31 december 2019 enligt företagets mervärdesskattedeclarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kalenderårsvis,

d) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 mars 2019 till och med den 31 maj 2019 enligt företagets egen

Gällande lydelse

mervärdesskattedeclarationer eller, om sådana saknas, enligt företagets egen anmälan, om företaget är grundat den första dagen den anmälningssperiod för mervärdesskatt som enligt underpunkterna a–c i denna punkt är tillämplig eller därefter,

e) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 november 2019 till och med den 29 februari 2020 enligt företagets egen anmälan, om företaget inte lämnat in mervärdesskattedeclarationer,

3) företagets lönekostnader för anställda som betalats under stödperioden enligt uppgifterna i inkomstregistret, arbetsgivarens lönebikostnader som ersätts enligt ett procenttal och som godkänns till ett belopp av 20 procent av lönekostnaderna enligt inkomstregistret, lönekostnaderna under stödperioden för en enskild näringsidkare eller ett personbolags ansvariga bolagsman enligt den arbetsinkomst som fastställts enligt 112 § i lagen om pension för företagare (1272/2006) och som gällde den första dagen av stödperioden och en företagares pensionsförsäkringsavgift och sjukförsäkringsavgift under stödperioden enligt företagets egen anmälan (*lönekostnader under stödperioden*),

4) sådana av företagets oflexibla kostnader och förluster i affärsverksamheten som hänförs till stödperioden och som uppges i ansökan och till vilka räknas hyreskostnader och andra kostnader för egendom som används i affärsverksamheten, sådana tillstånds-, medlems- och försäkringsavgifter och långvariga avtal som är nödvändiga för bedrivandet av affärsverksamheten, hyror för maskiner och anläggningar, dispositionsrättsersättningar och licensavgifter, nödvändiga kostnader för inhyrd arbetskraft samt förskottsbetalningar, som är slutliga och för vilka kostnadsstöd inte har beviljats tidigare (*övriga kostnader under stödperioden*), och

5) övriga stöd som beviljats företaget i enlighet med det i 1 § nämnda beslutet av Europeiska kommissionen och försäkringsersättningar i anslutning till covid-19-pandemin.

Föreslagen lydelse

anmälan, om företaget inte lämnat in mervärdesskattedeclarationer,

3) företagets lönekostnader för anställda som betalats under stödperioden enligt uppgifterna i inkomstregistret, arbetsgivarens lönebikostnader som ersätts enligt ett procenttal och som godkänns till ett belopp av 20 procent av lönekostnaderna enligt inkomstregistret, lönekostnaderna under stödperioden för en enskild näringsidkare eller ett personbolags ansvariga bolagsman enligt den arbetsinkomst som fastställts enligt 112 och 113 § i lagen om pension för företagare (1272/2006) och som gällde den första dagen av stödperioden och en företagares pensionsförsäkringsavgift och sjukförsäkringsavgift under stödperioden enligt företagets egen anmälan (*lönekostnader under stödperioden*),

4) sådana av företagets oflexibla kostnader i affärsverksamheten som hänförs till stödperioden och som uppges i ansökan och till vilka räknas hyreskostnader och andra kostnader för egendom som används i affärsverksamheten, sådana tillstånds-, medlems- och försäkringsavgifter och långvariga avtal som är nödvändiga för bedrivandet av affärsverksamheten, hyror för maskiner och anläggningar, dispositionsrättsersättningar och licensavgifter, nödvändiga kostnader för inhyrd arbetskraft samt förskottsbetalningar, som är slutliga och för vilka kostnadsstöd inte har beviljats tidigare (*övriga kostnader under stödperioden*), och

5) övriga stöd som beviljats företaget i enlighet med beslutet SA.56995 av Europeiska kommissionen och försäkringsersättningar i anslutning till covid-19-pandemin.

Gällande lydelse

5 §

Beloppet av kostnadsstöd

Vid beviljande av kostnadsstöd för företag beräknas stödbeloppet för stödperioden enligt formeln i 2 mom. Det kostnadsstöd som beviljas för stödperioden kan uppgå till högst 1 000 000 euro per företag. Vid beviljande av kostnadsstöd beaktas av de kostnader som avses i 4 § 3 och 4 punkten högst ett belopp som motsvarar fyra gånger företagets månatliga omsättning i genomsnitt under en normal period enligt 4 § 2 punkten.

Beloppet av kostnadsstödet före beaktande av maximibeloppet enligt 1 mom. beräknas enligt följande formel:

$$\begin{aligned} \text{belopp} &= \left(\frac{\text{omsättning under en normal period} - \text{omsättning under pandemiperioden}}{\text{omsättning under en normal period}} \right. \\ &\quad \left. - 0,3 \right) \\ &\times (\text{övriga kostnader under stödperioden} \\ &\quad + \text{lönekostnader under stödperioden}) \end{aligned}$$

Om ett företag som är verksamt inom ett verksamhetsområde som avses i 3 § 1 mom. har grundats den 1 januari 2020 eller därefter, kan företaget med avvikelse från 2 § 2 punkten beviljas kostnadsstöd på så sätt att beloppet av kostnadsstödet till företaget beräknas enligt följande formel, dock så att koefficienten alltid är minst 0,1: $\text{belopp} = (\text{den median av förändringen i omsättningen som fastställts enligt 3 § 1 mom. för företagets huvudsakliga verksamhetsområde enligt 2 § 1 mom.} - 0,3) * (\text{lönekostnader under stödperioden} + \text{övriga kostnader under stödperioden})$.

Om det stödbelopp som beräknats enligt 2 mom. är mindre än 2 000 euro, godkänns som kostnadsstöd för företaget 2 000 euro under förutsättning att företagets lönekostnader och övriga kostnader under stödperioden är minst 2 000 euro.

Vid beviljande av stöd ska beaktas att maximibeloppet för stöd per företag enligt det i 1 § nämnda beslutet av Europeiska kommissionen inte överskrids. Vid beviljande av kostnadsstöd ska från det stödbelopp som bestäms enligt 2 mom. dessutom dras av de i 4 § 5

Föreslagen lydelse

5 §

Beloppet av kostnadsstöd

Vid beviljande av kostnadsstöd för företag beräknas stödbeloppet för stödperioden enligt formeln i 2 mom. Det kostnadsstöd som beviljas för stödperioden kan uppgå till högst 1 000 000 euro per företag. Vid beviljande av kostnadsstöd beaktas av de kostnader som avses i 4 § 3 och 4 punkten högst ett belopp som motsvarar tre gånger företagets månatliga omsättning i genomsnitt under en normal period enligt 4 § 2 punkten.

Beloppet av kostnadsstödet före beaktande av maximibeloppet enligt 1 mom. beräknas enligt följande formel:

$$\begin{aligned} \text{belopp} &= \left(\frac{\text{omsättning under en normal period} - \text{omsättning under pandemiperioden}}{\text{omsättning under en normal period}} \right. \\ &\quad \left. - 0,3 \right) \\ &\times (\text{övriga kostnader under stödperioden} \\ &\quad + \text{lönekostnader under stödperioden}) \end{aligned}$$

Om ett företag som är verksamt inom ett verksamhetsområde som avses i 3 § 1 mom. har grundats den 1 januari 2019 eller därefter, kan företaget med avvikelse från 2 § 2 punkten beviljas kostnadsstöd på så sätt att beloppet av kostnadsstödet till företaget beräknas enligt följande formel: *kostnadsstödet belopp = (den median av förändringen i omsättningen som fastställts enligt 3 § 1 mom. för företagets huvudsakliga verksamhetsområde enligt 2 § 1 mom.} - 0,3) * (lönekostnader under stödperioden + övriga kostnader under stödperioden). Formelns koefficient är dock alltid minst 0,1*

Om det stödbelopp som beräknats enligt 2 mom. är mindre än 2 000 euro, godkänns som kostnadsstöd för företaget 2 000 euro under förutsättning att företagets lönekostnader och övriga kostnader under stödperioden är minst 2 000 euro.

När stöd beviljas ska det beaktas att det maximibelopp för stöd på 1 800 000 euro per koncern som anges i Europeiska kommissionens beslut SA.56995 inte överskrids. Vid beviljande av kostnadsstöd avdras ersättning enligt 5 a, 5 b och 5 c § som hänför sig till

Gällande lydelse

punkten avsedda försäkringsersättningar i anslutning till covid-19-pandemin som hänförs till stödperioden.

Föreslagen lydelse

samma kostnader. Vid beviljande av kostnadsstöd ska från det stödbelopp som bestäms enligt denna paragraf dessutom dras av de i 4 § 5 punkten avsedda försäkringsersättningar i anslutning till covid-19-pandemin som hänförs till stödperioden.

5 c §

Ersättning för stängning av små och medelstora företags lokaler

Till stora och medelstora företag vars lokaler med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) eller 3 a § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) har hållits stängda för kunder under mars och april 2021 betalas i ersättning för stängningstiden 70 procent av förlusterna under stängningstiden, vilka ska definieras enligt bestämmelserna om bokslut i bokföringslagen (1337/1997) och ska fastställas av en utomstående revisor. Om företaget hör till en koncern, granskas förlusterna på koncernnivå. Nedskrivningar av engångskaraktär beaktas inte vid beräkningen av förlusterna. Förlusten under stängningstiden kan dock vara högst det sammanlagda beloppet av kostnaderna enligt 4 § 3 och 4 punkten under tiden för stängning av den affärsverksamhet som är föremål för stängningen. Stödets maximibelopp är 1 800 000 euro.

Om en koncern har ansökt om ersättning för stängning kan den ansöka om kostnadsstöd endast som koncern.

En förutsättning för stödet är att företagets omsättning har minskat med mer än 30 procent under den kalendermånad eller de kalendermånader under vilka företagets lokaler i enlighet med 1 mom. har hållits stängda jämfört med motsvarande kalendermånad eller kalendermånader 2019. Om företaget hör till en koncern, granskas förändringen i omsättningen på koncernnivå.

När stöd beviljas ska det beaktas att det maximibelopp för stöd på 10 miljoner euro per koncern som anges i Europeiska kommissionens beslut SA.xxx inte överskrids. Från stödet avdras de försäkringsersättningar som hänförs till stängningsperioden samt andra

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

statliga stöd som hänför sig till samma kostnader.

Ansökan om ersättning för stängning ska lämnas in till Statskontoret senast den 13 augusti 2021. Företaget ska i sin ansökan lämna en utomstående revisors revisionsrapport om omsättningen under den stängningsperiod och jämförelseperiod som avses i 3 mom., om inkomsterna och utgifterna under stängningsperioden, om de försäkringsersättningar som erhållits under stängningsperioden och om annat statligt stöd som hänför sig till samma kostnader. I revisorns revisionsrapport ska det dessutom anges hur stor andel av företagets omsättning den affärsverksamhet som varit föremål för stängningen utgör.

På ersättning för stängning tillämpas inte 2–5 §, med undantag för 4 § 3 och 4 punkten, eller 7 §.

5 d §

Stöd för icke täckta fasta kostnader

Företaget kan med stöd av en stödordning enligt kommissionens beslut SA.XXX få stöd för icke täckta fasta kostnader som uppkommit mellan den 1 mars och den 31 maj 2021, nämnda dagar medräknade, varvid stödet beräknas som en andel av företagets förlust under stödperioden i enlighet med stödintensiteten. Förlusterna under stödperioden ska definieras enligt bestämmelserna om bokslut i bokföringslagen (1337/1997) och ska fastställas av en utomstående revisor. Om företaget ingår i en koncern är koncernen sökande. Förlusten granskas på koncernnivå. Nedskrivningar av engångskaraktär beaktas inte vid beräkningen av förlusterna. Förlusten under stödperioden kan dock vara högst det sammanlagda beloppet av kostnaderna enligt 4 § 3 och 4 punkten.

En förutsättning för stödet är att företagets omsättning har minskat med mer än 30 procent mellan den 1 mars och den 31 maj 2021, nämnda dagar medräknade, jämfört med tiden mellan den 1 mars och den 31 maj 2019, nämnda dagar medräknade, i enlighet med de månatliga mervärdesskattedeklarationer som företaget lämnat till Skatteförvaltningen. Om

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

företaget hör till en koncern, granskas förändringen i omsättningen på koncernnivå.

Stödintensiteten beräknas enligt följande: [(företagets omsättning mellan den 1 mars och den 31 maj 2019, nämnda dagar medräknade – företagets omsättning mellan den 1 mars och den 31 maj 2021, nämnda dagar medräknade): företagets omsättning mellan den 1 mars och den 31 maj 2019, nämnda dagar medräknade] – 0,3. Stödintensiteten är högst 70 procent, och stödbeloppet är högst 1 000 000 euro. Från stödet avdras de försäkringsersättningar som hänför sig till stödperioden samt andra statliga stöd som mottagits för samma kostnader. När stöd beviljas ska det beaktas att det maximibelopp för stöd på 10 miljoner euro per koncern som anges i Europeiska kommissionens beslut SA.XXX inte överskrids.

Företaget ska i sin ansökan lämna Statskontoret en utomstående revisors revisionsrapport om den omsättning för stödperioden och jämförelseperioden som avses i 1 och 2 mom., om förlusten under stödperioden, om erhållna försäkringsersättningar och om annat statligt stöd som hänför sig till samma kostnader.

På stödet tillämpas inte 4 §, med undantag för 3 och 4 punkten, 5 § eller 7 § 2 mom.

7 §

Ansökan om kostnadsstöd

Ansökan om stöd ska lämnas in till Statskontoret senast den 23 juni 2021.

Företaget ska i sin ansökan lämna de uppgifter och utredningar som är nödvändiga för beviljande och utbetalning av stödet i fråga om

1) de i 4 och 5 a § avsedda kostnaderna,
2) statliga stöd som beviljats företaget för stödperioden i enlighet med det i 1 § nämnda beslutet av Europeiska kommissionen,

3) eventuella ersättningar som grundar sig på privata försäkringar och som företaget fått under stödperioden, och

4) det att företaget inte har sådana ekonomiska svårigheter som avses i 6 § 1 mom.

7 §

Ansökan om kostnadsstöd

Ansökan om stöd ska lämnas in till Statskontoret senast den 30 september 2021.

Företaget ska i sin ansökan lämna de uppgifter och utredningar som är nödvändiga för beviljande och utbetalning av stödet i fråga om

1) de i 4 och 5 a § avsedda kostnaderna,
2) statliga stöd som beviljats företaget för stödperioden i enlighet med beslutet SA.56995 och SA.XXX av Europeiska kommissionen,

3) eventuella ersättningar som grundar sig på privata försäkringar och som företaget fått under stödperioden, och

4) det att företaget inte har sådana ekonomiska svårigheter som avses i 6 § 1 mom.

RP 97/2021 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som
föreskrivs genom förordning av statsrådet.*